Biblioteca Centrală
Regională
H... Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

Anul XXXV Nr. 6873 | Joi 27 ianuarie 1966 | 6 PAGINI — 30 BANI

VIZITA TOVARĂȘULUI ION GHEORGHE MAURER ÎN R. S. F. IUGOSLAVIA

BELGRAD 26. — Corespondentul Agerpres, N. Plopeanu, transmite: La 26 ianuarie a sosit la Belgrad tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, care, la invitația tovarășului Petar Stambolici, președintele Vecei Executive Federale a R.S.F.I., va face o vizită prietenească de cîteva zile în R.S.F. Iugoslavia.

La sosire, în gara din Belgrad, oaspetele român a fost întîmpinat de tovarășii Petar Stambolici, Milivoie Rukavina, secretar al Vecei Executive Federale, și alte persoane oficiale. Erau prezenți membrii Ambasadei Republicii Socialiste România la Belgrad.

La prînz, Petar Stambolici a oferit un dineu la Clubul deputaților de la Dedinie în cinstea oaspetelui.

După-amiază, tovarășul Ion Gheorghe Maurer, împreună cu Petar Stambolici, Edvard Kardelj, președintele Scupștinei Federale, și Kocea Popovici, președintele comisiei pentru relații sociale, economice și politice internaționale a C.C. al U.C.I., a plecat la Belie pentru o vînătoare.

În timpul vizitei în Iugoslavia, tovarășul Ion Gheorghe Maurer urmează să se întîlnească cu tovarășul Iosip Broz Tito, președintele R.S.F.I.

★

La frontiera româno-iugoslavă, tovarășul Ion Gheorghe Maurer a fost întîmpinat de Boșko Vidakovici, adjunct al secretarului de stat pentru afacerile externe, și de alte persoane oficiale, precum și de Aurel Mălnășan, ambasadorul Republicii Socialiste România la Belgrad. Cu același tren a sosit Iakșa Petrici, ambasadorul R.S.F.I. la București.

PAGINA A III-A

STILUL DE CONDUCERE ÎN ACTIVITATEA ECONOMICĂ

- *Puncte cardinale în munca directorului de fabrică*
- *Știința conducerii = sinteza dintre gîndirea tehnică și cea economică*
- *Ce așteaptă conducătorii întreprinderilor din partea forului tutelar*

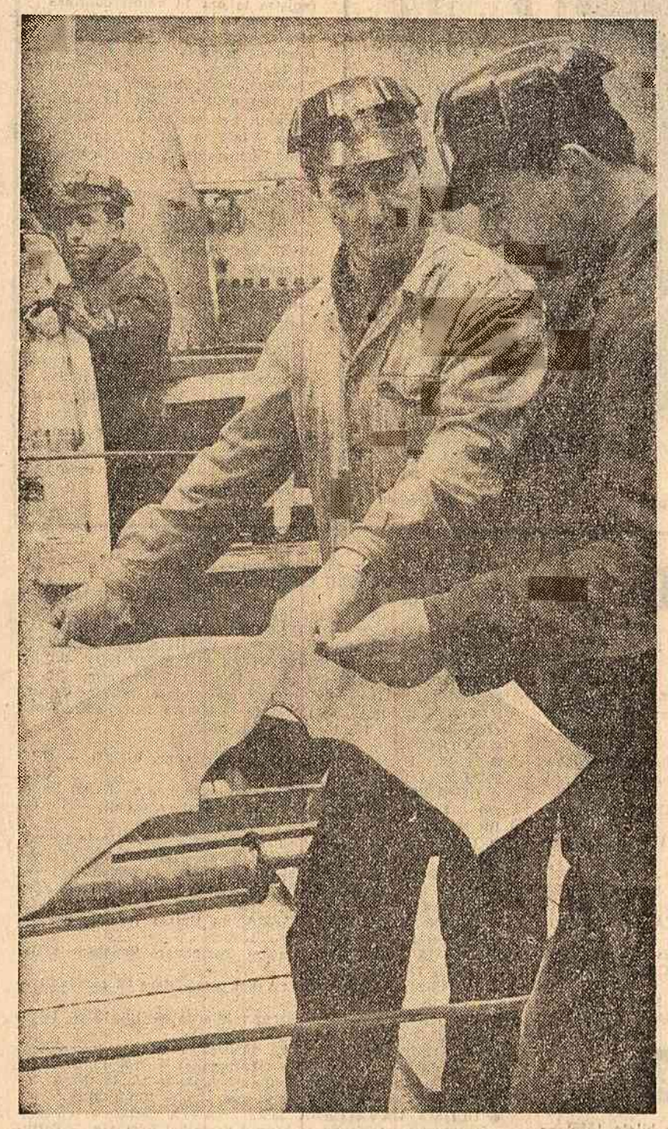

Înainte de a trece la montaj, se examinează desenele de execuție

(Instantaneu pe șantierul Centralei electrice București-sud)

Foto: M. Andreescu

500 000 kilowați din apele Lotrului

Pe rîul Lotru au început lucrările de organizare a șantierului viitoarei hidrocentrale. Puterea noului obiectiv va fi de 500 000 kW, cu o producție medie anuală de energie electrică de circa 900 milioane kW/h. Lacul de acumulare, cu un volum de circa 300 milioane m.c., și barajul vor fi situate la o altitudine de circa 1 200 m. Această hidrocentrală va fi cea mai mare unitate de acest fel construită pe rîurile noastre interioare.

Știința românească în slujba societății

Un nou sistem de protejare a rețelelor electrice inventat de specialiștii noștri

Interviu cu prof. ing. Cornel PENESCU, membru corespondent al Academiei

Colectivul de specialiști de la catedra de automatică a Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" desfășoară, paralel cu activitatea didactică, și o variată și rodnică muncă de cercetare. Recent, ei au realizat prototipul unei noi instalații destinate asigurării protecției de distanță în rețelele energetice de foarte inaltă tensiune. Astfel, s-a dat o soluție modernă, superioară, unei probleme de mare importanță economică: siguranța în funcționarea sistemelor de protecție a liniilor de transport a energiei electrice pentru evitarea oricăror defecțiuni și deranjamente. În legătură cu această invenție, ne-am adresat *prof. ing. Cornel Penescu*, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.

— *Ce reprezintă releul de distanță complet transistorizat, denumit prescurtat R.D.T.-1, conceput și realizat de colectivul catedrei dv?*

— Este o contribuție de prestigiu a specialiștilor români la asigurarea protecției sistemelor electrice. Lungimea liniilor de transport de foarte înaltă tensiune crește continuu și asigurarea funcționării lor în bune condiții, fără riscul defecțiunilor, implică perfecționarea mijloacelor de protecție. Nu este o chestiune atît de simplă și specialiștii o au în vedere cu tot mai multă insistență. R.D.T.-1 reprezintă un prim pas spre realizarea acelui releu automat unic, mondial, care preocupă pe cei care lucrează in domeniul automaticii. Acesta ar oferi avantajul protejării rețelelor electrice de foarte înaltă tensiune împotriva defecțiunilor și deranjamentelor de orice natură: scurt-circuite, suprasolicitări etc.

— *În ce constă superioritatea instalației create de specialiștii catedrei dv.? Care sînt avantajele folosirii ei în țara noastră?*

— Releul R.D.T.-1 este net superior instalațiilor clasice de protecție, electromecanice. Redus ca dimensiuni, el funcționează asemenea unui calculator electronic, mai precis ca un calculator analogic specializat; se adaptează cu ușurință diferitelor tipuri de rețele, calculează datele referitoare la funcționarea acestora, prezintă o mai mare siguranță.

Prototipul lui a fost prezentat și la recenta ședință a Comitetului de protecție și relee a Conferinței internaționale a marilor rețele electrice (C.I.G.R.E.) de la Dublin-Irlanda, cea mai importantă organizație internațională din domeniul electroenergeticii (centrale, stații, linii electrice etc), unde s-a bucurat de o favorabilă apreciere din partea specialiștilor străini. În curînd, aparatul R.D.T.-1 va intra în producție de serie.

Folosirea lui în țara noastră va permite creșterea siguranței în protejarea sistemului energetic național. Totodată, studiile de acest gen vor putea fi duse mai departe, adîncite, în scopul modernizării și perfecționării lor continue.

Progrese în geofizică

Interviu cu acad. Sabba ȘTEFĂNESCU

Importantă „știință de graniță", de contact, geofizica studiază fenomenele cîmpului magnetic terestru. În cadrul Academiei Republicii Socialiste România, funcționează de mai mulți ani Centrul de cercetări geofizice, ale cărui investigații sînt de mare utilitate în munca geologilor, minerilor, sondorilor și constructorilor. În legătură cu activitatea acestui colectiv de

(Continuare în pag. a V-a)

VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

- **VIETNAMUL DE SUD**
  - **— Operație de „curățire" încheiată cu pierderi grele pentru trupele S.U.A.**
  - **— Washington: Administrația în fața unei opoziții crescînde**
- **Știri din Rhodesia străpung „zidul tăcerii"**
- **MOSCOVA** ACȚIUNI DE DESPRESURARE ÎN ZONELE GHEȚURILOR VEȘNICE
- **ATENA** Largi pături ale populației în grevă
- **CHILE** Măsuri de limitare a influenței monopolurilor străine

PREZENTAREA SCRISORILOR DE ACREDITARE DE CĂTRE TRIMISUL EXTRAORDINAR ȘI MINISTRU PLENIPOTENȚIAR AL REPUBLICII STATELOR UNITE ALE BRAZILIEI

La 26 ianuarie a.c., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Chivu Stoica, a primit pe trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al Republicii Statelor Unite ale Braziliei, Jorge de Oliveira Maia, care și-a prezentat scrisorile de acreditare. *(În pag. a V-a, cuvîntările rostite).*

ANCHETA „SCÎNTEII"

FORȚA SOCIALĂ A UNUI SENTIMENT

1. Prietenia are un caracter strict individual, intim sau unul social?

2. Ce înseamnă a-i da acestui sentiment etern-uman un conținut socialist?

3. Pot fi „dirijate" relațiile de prietenie? Cum se educă acest sentiment?

Discuția noastră despre prietenie a început cu prezentarea unui caz: în cursul anchetei un tînăr ne-a declarat: „Eu n-am nici un prieten". Poate omul trăi fără prieteni?

— Greu de crezut — și-a spus categoric părerea profesorul ALEXANDRU MITRU, apelînd la exemple din istoria umanității. Cazul de care vorbiți este o excepție. Poate că tînărul nu are acum un prieten; poate că l-a avut; sau îl va avea. Oricum, prietenia este, pentru om, o necesitate. Nu numai azi: dintotdeauna. O găsim preamărită încă din vechile culturi. Pierzîndu-l în luptă pe Patrocle, Ahile, eroul Iliadei lui Homer, îl plînge cu o sfîșietoare durere. În decursul acestor zbuciumări sufletești, cu urmări atît de dramatice, el îi spune mamei sale, zeița Tethis, că l-a iubit pe Patrocle ca pe sine însuși.

— Este cea mai veche definiție a prieteniei din cîte ni s-au păstrat în cultura europeană, intervine sociologul TRAIAN HERSENI.

Omul nu poate trăi fără prieteni. Prietenia a fost una din primele forme de manifestare ale vieții conștiente. Ea este una din relațiile umane cele mai cercetate care a stîrnit încă din timpurile vechi nu numai interesul literaților și moraliștilor dar și pe cel al filozofilor. Aristotel spunea despre prietenie că este „un suflet cu două trupuri". Toți cei care au meditat apoi asupra prieteniei subliniază în esență că ea unește două sau mai multe persoane într-o realitate psihologică nouă.

— *În ce fel se realizează această unitate psihologică?*

— Îmbogățind spiritual forțele comune prin însușirile tuturor, prin idealurile care îi animă, ca și cum relațiile dintre ei i-ar preface într-o singură ființă adăugînd și calități noi, superioare, pe care nici un om izolat nu le poate dobîndi.

Plasticizînd noțiunea, ȘTEFAN LUNGU, Erou al Muncii Socialiste, aseamănă legăturile dintre oameni cu apa la rădăcina unui pom. Ea dă vigoarea, seva, urcînd prin tulpină pînă la frunze. Omul e frumos sau urît și prin prietenii săi. Poporul nostru are chiar o zicală: „Spune-mi cu cine te însoțești ca să-ți spun cine ești!".

O oglindă în care omul se vede pe sine

— Prietenia este o necesitate — reia Traian Herseni. Tot plastic vorbind, ea e ca o oglindă. Omul are nevoie să se vadă oarecum pe sine, din afară. Prietenul poate descoperi însușiri de care nu-ți dai seama, pe care le ții ascunse față de oamenii cu care nu ești în intimitate.

— *Ascunse?*

— Da, pentru că nu ai prilejul să ți le descoperi. Ca și în dragoste. Intimitatea prilejuiește manifestarea unor calități care altfel rămîn ascunse în om. Interesul prietenului pentru celălalt fiind atît de mare, el caută să-i descopere ce are mai bun. Prietenia este astfel un declanșator de profunzime al vieții. De aceea se și spune: prietenul te exprimă pe tine. Reciprocitatea și concentrarea sînt trăsături esențiale ale prieteniei. Diluat, sentimentul prieteniei își pierde eficacitatea. Nu poți fi prieten cu 1 000 de oameni.

Eu aș numi prietenia o punte vie între tine și omul pe care l-ai cunoscut personal. Cu prietenul discuți, te consulți, te ajuți.

Vasile BARAN

(Continuare în pag. a II-a)

PAGINA A IV-A

VIAȚA CULTURALĂ

— *Discernămîntul în cultură*
de **Zoe Dumitrescu-Bușulenga**

— **Experimentul și finalitatea literară**
de **Al. Oprea**

— **O datorie de onoare față de istoria culturii românești**
de **Virgil Cîndea**

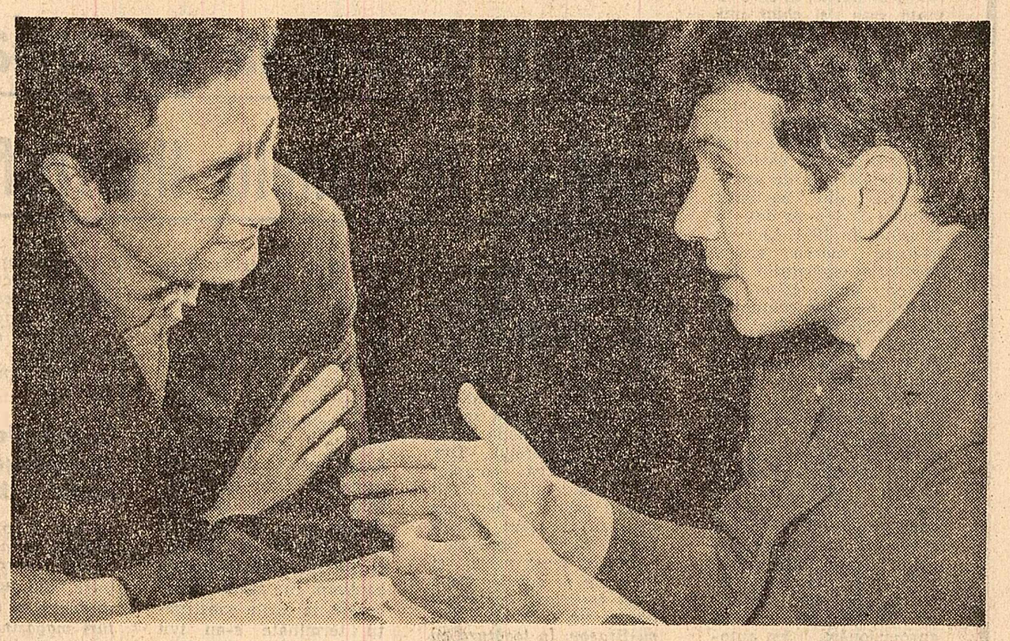

Ca între prieteni

Foto: A. Cartojan

Corespondență din Londra

Un omagiu britanic adus artei poporului român

Sub titlul „Comori de artă românească", o expoziție de vechi obiecte de artă din țara noastră din secolele 15-18 — manuscrise, broderii, tapiserii, picturi pe lemn, sculpturi, ceramică, incrustații în metal etc. — a poposit pe rînd în trei importante centre culturale ale Marii Britanii: la Edinburgh, în vara anului trecut, în cadrul anualului festival internațional din capitala Scoției, apoi la Cardiff, în sălile Muzeului Național al Wales-ului și, în continuare, la Londra în galeriile Consiliului Artelor al Marii Britanii. Expoziția s-a bucurat de o bună apreciere din partea publicului vizitator cît și din partea specialiștilor și criticilor de artă.

La 25 ianuarie, expoziția a fost vizitată de oameni de artă și cultură, critici, ziariști din Londra. Cu toate că un amplu material documentar stătea la dispoziția invitaților, totuși cei doi cercetători ai artei vechi din țara noastră, prof. V. Vătășianu de la Universitatea din Cluj și asistentul universitar B. Măciucă, sosiți la Londra cu acest prilej, au fost intens solicitați de cei prezenți pentru detalii și explicații suplimentare.

Cu prilejul deschiderii expoziției, lordul Goodman, președintele Consiliului Artelor al Marii Britanii, a oferit în sălile expoziției un cocteil la care au luat parte: doamna Jenny Lee, subsecretar de stat la Ministerul Educației și Științei, Sir Paul Sinker, directorul general al Consiliului Britanic, precum și alte persoane din conducerea acestei instituții, directori din Ministerul de Externe, directorii lui „British Museum" și ai Muzeului „Albert și Victoria", membri ai grupului parlamentar britano-român, personalități din domeniul artei și culturii, ziariști. Au fost, de asemenea, prezenți Alexandru Lăzăreanu, ambasadorul Republicii Socialiste România, și alți membri ai ambasadei.

Oaspeții au avut cuvinte de înaltă apreciere pentru expoziție. Doamna Jenny Lee, subsecretar de stat la Ministerul Educației și Științei, s-a interesat îndeaproape de obiectele expuse, apreciind valorile artei românești. Sir Robin Darwin, rector al lui „Royal College of Art", ne-a declarat la rîndul său: „Expoziția mi se pare excepțional de interesantă, extrem de valoroasă.

Liviu RODESCU

(Continuare în pag. a VI-a)

FORȚA SOCIALĂ A UNUI SENTIMENT

(Urmare din pag. 1)

— Cum se explică atunci caracterul social al prieteniei?

— Caracterul social al prieteniei provine din aceea că *fiecare* om are un prieten și deci toți oamenii dintr-o societate sînt între ei prieteni.

— Am vrea totuși să aducem în discuție și un alt caz: O fată, vorbindu-ne despre prietena ei, ne-a spus: locuim aproape, ne întîlnim în fiecare zi.

— De ce sînteți prietene? am întrebat-o?

— Avem aceleași gusturi — ne-a explicat ea. *Ne cunoaștem din copilărie și nu există ceva care să-mi placă mie și să nu-i placă și ei. Dacă prietenii ar fi legați între ei prin criterii de acest fel, ce forță socială ar avea asemenea relații? Poate fi privită prietenia ca o identitate de gusturi?*

— Acestea sînt laturile superficiale — surîde prof. Al. Mitru. Prietenia este, cum bine s-a spus, ca o punte, dar nu toți oamenii își dau seama exact de ceea ce îi leagă de alții. Bineînțeles că în cazul cînd această punte este de fapt un fir de ață și acela deslînat, relația este, cu siguranță, lipsită de trăinicie. Gogol a ridiculizat în chip magistral în celebra povestire „Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Nichifor Nichiforovici" o asemenea „prietenie" bazată pe fleacuri și flecăreală. A fost de-ajuns să treacă o pisică prin curtea celuilalt ca cei doi amici să devină doi dușmani și încă dintre cei mai înverșunați și răzbunători. Vorbind despre caracterul social al prieteniei noi nu putem s-o despărțim de conținutul ei. Literatura ne oferă o mulțime de exemple de prietenie adevărată.

— Ca un exemplu strălucit de prietenie — adaugă DUMITRU CONSTANTIN, student în anul III la Universitatea din București, eu aș cita-o pe cea dintre Eminescu și Creangă. Descoperindu-l pe Creangă, Eminescu n-a încetat o clipă să-l ajute, pînă și material, deși el însuși avea nevoie de ajutor din acest punct de vedere. Prin viața lor ei urmăreau împlinirea unor comandamente sociale.

— În prietenie te animă țelul, care este și al colectivului — își spune părerea RĂZVAN COMĂNESCU, muncitor la Uzinele „Semănătoarea". Prietenia nu poate fi privită ca un schimb de servicii reciproce în sensul că tu îl ajuți pe unul ca la rîndu-i să te ajute și el pe tine și dacă nu te poate ajuta, atunci zici: „cu ăsta am terminat!" În uzină eu sînt și secretar al organizației U.T.C. și cunosc multe exemple de prietenie. Cunosc doi muncitori, unul a urmat școala profesională, celălalt nu. Primul l-a atras și pe al doilea, care într-o zi a apărut la școala de calificare. Mai mult, l-a luat lîngă strungul lui. Se bizuia pe niște însușiri cunoscute de el și nu s-a lăsat pînă nu i le-a pus în valoare. Ei erau prieteni dar primul se ocupa și de alții. Atunci prietenul lui s-a supărat: „tu zici că îți la mine — dar îi ajuți pe toți" — l-a reproșat el. Sînt asemenea cazuri de gelozie a prieteniei — cum aș numi-o eu — care nu-i de fapt decît o răbufnire a individualismului. „Ce fel de prieten îmi este el dacă conlucrează cu alții", își zic asemenea oameni stăpîniți de egoism.

— Frumusețea prieteniei stă în frumusețea idealului — aprobă Ștefan Lungu. Ea are o mare valoare în procesul muncii. Să vă explic: mi s-a dat misiunea de a pleca cu trenul într-o cursă lungă, de vreo trei săptămîni. Pentru asta se cereau anumiți oameni, trebuia să aleg din cei buni pe cel mai bun. L-am ales pe un prieten al meu; îl cunoșteam bine, știam ce poate. Ulterior am aflat că în timpul cît am fost plecați el ar fi avut de rezolvat o problemă personală și nu de mică importanță. Nu s-a dat însă în lături să meargă cu mine, să ducem împreună la capăt sarcina care ni s-a dat. Am avut însă și un „prieten" care în tot ce făcea el nu urmărea decît profituri personale. Nu-l interesa nimic altceva și ca să capete sprijin se lingușea, iar lingușirea asta el o masca sub forma prieteniei.

O relație de felul ăsta se întoarce nu numai împotriva ta dar și împotriva colectivului. Și o prietenie care se înstrăinează de colectiv nu mai poate fi numită prietenie.

Factorul hotărîtor: idealul social comun

— Prietenia este un sentiment etern-uman. Dar cum evoluează el? Se încadrează acest sentiment, prin conținutul său, în forma istorică a relațiilor sociale? Într-un cuvînt, putem noi spune că dăm relațiilor de prietenie între oameni un conținut socialist sau nu?

— Toți oamenii muncii din țara noastră — își spune părerea prof. Al. Mitru — sînt tovarăși și prieteni. Ei sînt însă milioane și nu pot, fatalmente, să se cunoască personal unul cu altul. Totuși, ei se bizuie unul pe altul, știu că judecă și simt la fel. Colaborează fără să se cunoască direct, uneori de la distanță, din centre industriale diferite, din regiuni depărtate între ele.

— Acestea sînt relații de tovărășie, de conlucrare a maselor într-un scop comun — precizează sociologul Traian Herseni.

— Într-adevăr — reia prof. Al. Mitru. În termeni strict sociologici, nu putem vorbi aici de prietenie personală decît în sens potențial, dar e neîndoios că adesea te bazezi pe un om pe care nu-l cunoști personal numai pentru că știi că este tovarăș, că e animat de aceleași idei, de același scop al muncii.

— Sigur că în socialism prietenia capătă un conținut nou — explică Traian Herseni. Întorcîndumă la Aristotel, trebuie să amintesc că definind prietenia între două ființe conștiente el nu admite totuși prietenia dintre un om liber și un sclav, considerîndu-l pe acesta din urmă un animal. Cînd dragostea sau prietenia dintre oameni nu se puteau realiza din cauza antagonismelor de clasă, relațiile umane deveneau inumane. „Omul pentru om e lup", sună deviza morală a societății capitaliste.

— Cîte drame nu se născu din cauza barierelor de clasă — intervine în discuție prof. CONSTANTIN POPESCU, directorul școlii „Petre Ispirescu". Eu sînt profesor de mulți ani și mi s-a întîmplat să văd prietenii distruse pentru că părinții elevului bogat îi interziceau pînă să și vorbească cu colegul lui nevoiaș. „Cu ce te încîntă haimanaua aia — țipau ei — nu vezi cum curg zdrențele de pe el? Domnule profesor, dv., cum admiteți?"

În societatea noastră clasele exploatatoare au dispărut: clasele și păturile sociale de la noi sînt unite prin relații de colaborare și întrajutorare reciprocă și această realitate socială este, după părerea mea, și terenul pe care înflorește conținutul nou al prieteniei.

— Așa se și explică faptul că omul de la noi își judecă prietenia după scopul colectivului socialist — reia prof. Traian Herseni. Dată fiind conștientizarea tuturor în împlinirea aceluiași ideal, construirea socialismului și comunismului — forma cea mai înaltă de umanism — oamenii muncii din patria noastră sînt animați de un sentiment nou — acela de solidaritate generală. Prietenia își trage seva tocmai din aceste relații, caracterul ei etic este luminat de caracterul nou al relațiilor statornicite între oamenii noștri.

Sentimentele se educă? În ce fel?

— Asta nu înseamnă însă că acest sentiment al prieteniei nu se cere cultivat — intervine profesorul Constantin Popescu. Problema mi se pare importantă mai ales pentru adolescenți. S-a spus că omul, ca ființă socială, nu se poate lipsi de cunoscuți intimi de care să-l unească relații profunde. La vîrsta unei experiențe de viață, el poate mai ușor să-și aleagă acești cunoscuți după criterii bine judecate. De obicei însă prieteniile se leagă încă din anii fragezi. Pedagogia atrage atenția asupra adolescenței, cînd se hotărăște drumul omului în viață și cînd prietenia joacă un rol covîrșitor. Aici influența negativă sau pozitivă a unei prietenii este mai evidentă — se pare că aceasta este etapa cu cele mai interesante frămîntări în care prietenul poate avea și rol negativ și rol pozitiv de cea mai mare importanță. În special la această vîrstă atenția noastră trebuie să crească și tot efortul educativ să se îndrepte spre o bună documentare.

— *Documentare?*

— Da, documentare. Și iată de ce spun asta. Noi am făcut într-o clasă la o oră de dirigenție următorul experiment:

Le-am pus elevilor întrebarea: „Cine îți este prieten și de ce ți l-ai ales tocmai pe el?" — cerîndu-le să ne răspundă în scris. Au fost și lucruri la care ne așteptam, dar și surprize: un elev admira la prietenul său forța, curajul de a-și lovi colegii, de a se bate cu ei și de a ieși întotdeauna „învingător".

— L-ați înțeles bine? Poate că-l atrăgea la el numai curajul, i-ar fi plăcut să fie un om curajos, îndrăzneț.

— Noi ne-am străduit să nu luăm acestea drept criterii neapărat greșite: curajul, forța fizică sînt calități necesare dacă știi să le închini unui scop generos, apărării unuia mai slab, sportului etc., dar pot deveni și cusururi atunci cînd le folosești din nevoia de lăudăroșenie sau din porniri spre agresivitate.

Sînt cazuri cînd unii elevi își propun prietenie în scopul unor aventuri sau escapade nesericase. Uneori ni se întîmplă să vedem născîndu-se între unii elevi spiritul de „gașcă". Cunoașterea precisă a criteriilor după care se formează prieteniile, analiza profundă a acestor criterii oferă și posibilitatea unei orientări precise a muncii educative.

— Un asemenea studiu ar putea fi foarte bine extins — își exprimă convingerea studentul Dumitru Constantin. Nu numai în școli ci și în facultăți. Nu toți studenții știu să aprecieze prietenia așa cum trebuie ea apreciată, unii o socotesc nu o reciprocitate de sentimente luminoase, cum s-a spus, ci un paravan de cocoloșire reciprocă.

Aveam un coleg care absenta zile după zile. Nimeni nu știa pe unde își petrece timpul (mai tîrziu am aflat că stătea mai mult prin baruri), deseori venea la cămin dimineața. El are un amic în altă grupă și cînd s-a discutat cu studentul acela nu ne-a spus nimic, pe considerentul că el nu-și trădează prietenul.

— În sectorul în care lucrez — adaugă Răzvan Comănescu — majoritatea sînt tineri și cei mai mulți între 17 și 20 ani. Am avut cazuri cînd unii tineri, împinși de o prietenie nefastă, s-au dedat la acte imorale. În sector avem peste 80 de tineri. Cum să știm cine cu cine este prieten? Dacă am fi știut i-am fi prevenit, ne-am fi ocupat noi înșine, organizația de tineret, ca relațiile dintre ei să meargă pe un făgaș bun.

Îl întrebăm pe tovarășul Traian Herseni:

— Poate fi „dirijată" prietenia? Putem noi, de exemplu, să înrîurim prieteniile celor 80 de tineri?

— Putem, și iată cum: în sectorul dînsului sînt 80 de tineri. Mai întîi însă trebuie să ținem seama că ei au venit aici cu o educație din familie, din școală. Educarea trebuie să înceapă deci, în primul rînd, încă din familie și din școală.

Apoi: desigur prieteniile nu se impun. Adică omul își alege singur și benevol prietenul. Nu poți spune niciodată: fii prieten cu cutare! După cum demonstrează statisticile, prieteniile sînt mai frecvente între oamenii care lucrează împreună. La locul de muncă, de exemplu, se cunosc mai bine. Aceasta nu exclude însă prieteniile formate din copilărie, stradă, bloc, armată etc. În concluzie, deci, eu organizație, sau eu educator, nu pot face o listă cine cu cine să fie prieten, ar fi absurd și n-ar avea nici un efect, afară poate de unul rău. Pot face însă altceva: să educ omul în așa fel încît fără să știu dinainte dacă va fi prieten cu x sau cu y, să știu totuși că își va alege un prieten bun, că va forma o prietenie sănătoasă. Îmi propun deci ca fiecare să fie educat pentru prieteniile pe care le are.

— Asta presupune că în cele din urmă tot trebuie să știm cine cu cine este prieten.

— Desigur — intervine profesorul Al. Mitru. Și nu numai atît: prietenia trebuie educată mai departe. Adică factorul răspunzător de educație își propune să cultive în permanență spiritul de discernămînt în relațiile personale, principialitatea, exigența. Cum se desfășoară prietenia lui x cu y? Pozitiv sau negativ? Care-i cel mai influent? Ce fel de influență? Dacă e pozitivă fac apel la purtătorul ei: mi-l asociez în munca mea cu oamenii. Dacă-i negativă fac apel la colectiv: ăsta-i „capul răutăților", să-l îndreptăm!

— Sau să-l izolăm?

— Nu, să-l îndreptăm. Omul nu-i un obiect. Nu poți spune: a ruginit, nu-i bun de nimic, aruncă-l. Nu ăsta-i spiritul muncii noastre cu oamenii. Aflu, de exemplu, că cineva este prieten cu unul rău. El nu știe ce fel de prieten are. Eu, educator, sînt dator să-i atrag atenția: uite ce fel de prieten ai, ce hotărîre iei? El o să spună: „E foarte serios ceea ce mi-ai spus. N-aș fi crezut, dar eu țin la el și am să-l ajut să meargă pe drumul cel bun".

Dar ar putea să spună și așa: „nu mă interesează"! Sau: „dacă așa stau lucrurile, de azi înainte am terminat-o cu el". O asemenea atitudine nu-i cea de prietenie, și datoria mea e să-l ajut să-și dea seama de ușurința cu care privește el viața, relațiile dintre el și ceilalți oameni.

— Un activist de pe un fost mare șantier îmi povestea următoarea întîmplare, aduce un exemplu Ștefan Lungu. Plecase să aducă 30 de noi brigadieri de pe un alt șantier la care lucrările erau pe sfîrșite. În vreme ce-i selecta, unul dintre ei i-a spus: „Dacă nu-l luați și pe prietenul meu, eu nu merg". Bine, l-a întrebat, surprins, activistul, dar cel despre care vorbești că îți este prieten e un bețiv! Mi s-a spus că aici, pe șantierul ăsta, v-a făcut numai greutăți! Iar tu vrei să-l luăm cu noi să ne încurce și pe acolo? „E adevărat ce spuneți — i-a răspuns brigadierul. Dar știți dv. ce viață a avut omul ăsta? Eu îl cunosc bine și dacă l-aș lipsi de prietenia mea i-aș face un mare rău!" Povestind întîmplarea, activistul spunea: mi-a plăcut mult modul în care înțelegea relațiile dintre oameni. De altfel, el a avut un mare rol în îndreptarea prietenului său.

*

Strălucinată de idealuri nobile, prietenia este — cum s-a spus — ca o oglindă în care te poți vedea și cunoaște mai profund; dar ea nu constă numai în a se privi unul pe altul, ci a privi împreună în aceeași direcție. A crea o atitudine conștientă și activă în prietenie, a-i educa pe oameni să fie lucizi față de prietenii pe care-i au, a-i ajuta ca prietenia lor să aibă la bază criteriile și principiile care stau la baza întregii noastre vieți sociale — iată sarcini pe care le pot îndeplini familia, școala, organizațiile de partid, organizațiile de masă.

„Muma pădurii"... Foto: M. Andreescu

CUM E VREMEA

Ieri în țară: Vremea s-a menținut în general umedă și s-a răcit ușor. Cerul a fost mai mult acoperit în jumătatea de est a țării și variabil în celelalte regiuni. Ninsori parțiale s-au produs în Oltenia și Banat, iar locale în Muntenia și Moldova. Vîntul a suflat în general slab, prezentînd intensificări pînă la tare în Bărăgan, Dobrogea și mai ales în Moldova, unde, pe alocuri, zăpada a fost viscolită. Temperatura aerului înregistra la ora 14 valori cuprinse între minus 8 grade la Rădăuți și plus 5 grade la Rîmnicu Vîlcea. Local s-a semnalat ceață. **În București:** Vremea a fost în general umedă și s-a răcit ușor. Cerul a fost mai mult acoperit. În cursul dimineții s-au semnalat precipitații slabe. Vîntul a suflat în general slab. Temperatura maximă a atins 2 grade.

Timpul probabil pentru zilele de 28, 29 și 30 ianuarie. În țară: Vreme umedă, cu cerul mai mult acoperit. Vor cădea precipitații mai frecvente în sudul și vestul țării. Vînt potrivit, cu intensificări în estul țării. Temperatura aerului în creștere ușoară. Minimele vor fi cuprinse între minus 10 și zero grade, local mai coborîte, iar maximele între minus 4 și 6 grade. **În București:** Vreme umedă, cu cer mai mult acoperit. Vor cădea precipitații temporare. Vînt potrivit cu intensificări din sud-vest. Temperatura în creștere ușoară către sfîrșitul intervalului.

TEATRE

- Teatrul de Operă și Balet: **TRAVIATA** — 19,30.
- Teatrul de stat de operetă: **ROSEMARIE** — 19,30.
- Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia): **UN TRAMVAI NUMIT DORINȚĂ** (spectacol prezentat de Secția maghiară a Teatrului de stat din Tg. Mureș) — 20, (sala Studio): **PATIMA ROȘIE** — 19,30.
- Teatrul de Comedie: **INSULA** — 20.
- Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din Bd. Schitu Măgureanu nr. 1): **CLIPE DE VIAȚĂ** — 19,30, (sala din str. Al. Sahia nr. 76 A): **SFÎNTUL MITICĂ BLAJINU** — 19,30.
- Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru): **SCAUNELE** — 16, **LUNA DEZMOȘTENIȚILOR** — 20.
- Teatrul „Barbu Delavrancea": **IDOLUL** și **ION ANAPODA** — 20.
- Teatrul Mic: **JOCUL IELELOR** — 19,30.
- Teatrul evreiesc de stat: **IDEI... PENTRU O REVISTĂ** — 20.
- Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei): **KATIA ȘI CROCODILUL** — 15, **EU ȘI MATERIA MOARTĂ** — 20,30, (sala din str. Academiei): **AMNARUL** — 17.
- Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy): **REVISTA DRAGOSTEI** — 20, (sala Victoria): **CU MUZICA... E DE GLUMIT** — 20.
- Ansamblul artistic al C.C.S.: **MEREU MAI SUS** — 20.
- Circul de stat: **BAL MASCAT ȘI... ACROBAT** — 19,30.

CINEMATOGRAFE

- **ȘAH LA REGE:** Sala Palatului (seria de bilete 1556) — 19,30, Luceafărul (completare Gara) — 10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30.
- **VIZITA** — cinemascop: Patria (completare **Unirea**) — 9,45; 12; 14,15; 16,30; 19; 21,15, București — 9,15; 11,30; 13,45; 16,30; 18,45; 21.
- **PROCESUL DE LA NURNBERG** (ambele serii): Republica — 9,30; 13; 16,45; 20,15; Capitol — 9; 12,45; 16,30; 20,15, Melodia — 9,30; 13; 16,45; 20,15.
- **BĂTĂLIA PENTRU APA GREA:** Cinemateca — 10; 12; 14.
- **ÎNVĂȚĂTORUL DIN VIGEVANO:** Victoria — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 21 (completare **Elementele pe care le zidim în casele noastre**), Bucegi (completare **Cumpărătura**) — 10; 12,30; 15,30; 18; 20,30, Arta — 10; 12,30; 15; 17,30; 20.
- **TRAGEȚI ÎN STANISLAS!:** Grivița (completare **Porțile de fier**) — 9,45; 12; 14,15, 16,30; 18,45; 21, Aurora — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30, Volga — 10; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21.
- **OLD SHATTERHAND** — cinemascop: Festival — 10,15; 13; 15,45; 18,30; 21,15, Feroviar — 10,15; 13; 15,45; 18,30; 21,15, Excelsior — 9,15; 12; 14,45; 17,30; 20,15, Modern — 9,30; 12; 14,45; 17,30; 20,15 (la toate completare **Unirea**).
- **OAMENI ȘI DRAPELE** — cinemascop (ambele serii): Central — 9,45; 13; 16,15; 18,45.
- **DINCOLO DE BARIERĂ:** Lumina — 10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30 (completare **Sport nr. 6/1965**), Ferentari (completare **Marinarii sovietici în Danemarca**) — 16; 18,15; 20,30.
- **HATARI** (ambele serii): Union — 10; 16.
- **PROGRAM PENTRU COPII:** Doina — 10.
- **FATA LUI BUBE:** Doina — 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30, Cotroceni — 14,15; 16,30; 18,45; 21.
- **O VÎNĂTOARE NEOBIȘNUITĂ — CRONICĂ LA UN MIRACOL — AJUTOR, MĂ ÎNEC — ARHITECȚI, CONSTRUCTORI, TESĂTORI — SUFERINȚELE LUI SEMIONOV — PUPĂZA DIN TEI:** Timpuri noi — 10—21 în continuare.
- **FEMEIA ÎN HALAT:** Giulești (completare **Întîlnire cu frumosul**) — 10,30; 16; 18,15; 20,30, Flamura (completare **Două crelоane**) — 10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30.
- **COLINA:** Lira — 15,30; 18; 20,30.
- **SAȘA:** Dacia (completare **Pionierla nr. 6/1965**) — 9,45-20,30 în continuare.
- **DUMINICĂ LA ORA 6:** Buzești (completare **Raliul Dunării**) — 16; 18; 20, Tomis (completare **Sport nr. 6/1965**) — 10; 12; 16; 18; 20.
- **TATĂL SOLDATULUI:** Cosmos (completare **De la pescari adunate**) — 15,45; 18; 20,15, Colentina — 15,30; 17,45; 20 (completare **Sesiunea Marii Adunări Naționale — decembrie 1965**).
- **MUNCILE LUI HERCULE:** Gloria — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45.
- **800 DE LEGHE PE AMAZOANE:** Unirea (completare **Cădere liberă**) — 11; 16; 18,15; 20,30.
- **ULTIMA VACANȚĂ:** Flacăra (completare **Redați-ne viața**) — 15,30; 17,45; 20.
- **DE-AȘ FI... HARAP ALB:** Vitan (completare **La carnaval**) — 15; 17; 19; 21.
- **TREI SURORI** — cinemascop: Miorița — 10; 12,30; 15,30; 18; 20,30, Rahova — 15,30; 18; 20,30.
- **ÎN COMPANIA LUI MAX LINDER:** Munca (completare **Meciul de fotbal România — Portugalia**) — 16; 18,15; 20,30, Viitorul (completare **A început cu o lupă**) — 15; 17; 19; 21.
- **CREDEȚI-MĂ OAMENI!:** Popular — 16; 18,15; 20,30.
- **ULTIMA CAVALCADĂ SPRE SANTA CRUZ** — cinemascop: Moșilor (completare **Meciul de fotbal România — Portugalia**) — 11; 15,30; 18; 20,30.
- **CAMERA ALBĂ:** Cringași — (completare **Sesiunea Marii Adunări Naționale — decembrie 1965**) — 16; 18; 20.
- **CATIFEAUA NEAGRĂ** — cinemascop: Floreasca (completare **Redați-ne viața**) — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45.
- **AMINTIRI DIN COPILĂRIE:** Progresul (completare **Jumbo**) 15,30; 18; 20,15.
- **ULTIMUL MILIARDAR:** Drumul Sării (completare **O grădină a artei**) — 15,30; 17,45; 20.
- **A FOST ODATĂ UN MOȘ ȘI O BABĂ:** Pacea — 15,45; 18; 20,15.

TELEVIZIUNE

● 19,00 — **Jurnalul televiziunii (I)** ● 19,15 — **Emisiune pentru copii:** Ham, Chiț, Miau. **„Răzbunarea maimuțoiului".** Filmul de desene animate **„Pucul"** ● 20,00 — **Din viața animalelor** ● 20,30 — **Pentru noi, femeile** ● 21,00 — **Debuturi** ● 22,15 — **Gong:** „PATIMA ROȘIE" (Teatrul Național „I. L. Caragiale"), „UN TRAMVAI NUMIT DORINȚĂ" (Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra") ● 22,45 — **Jurnalul televiziunii (II), buletinul meteorologic.**

POȘTA REDACȚIEI

Cititorii ziarului scriu despre deservirea comercială în cartierele noi și în zonele limitrofe ale orașelor

La redacție au sosit în ultima vreme numeroase scrisori care ridică problema întîrzierii construcțiilor comerciale din noile cartiere, a modului cum sînt aprovizionate magazinele situate în cartiere mărginașe. Iată unele observații și propuneri cuprinse în scrisorile cititorilor.

Unitățile comerciale nu se construiesc în ritm cu locuințele

Firesc ar fi ca, ținîndu-se seama de cerințele locatarilor noilor cartiere, construcția și darea în folosință a unităților comerciale și de deservire, îndeosebi a celor de strictă necesitate, să se realizeze simultan cu construcția locuințelor. În practică, însă, după cum ne semnalează cititorii, aproape peste tot unde se construiesc noi cartiere se procedează invers: întîi se ridică blocurile, în care se mută sute și chiar mii de familii, apoi începe construcția magazinelor. Și trec ani pînă se fac finisările, se asigură utilarea și darea în folosință. În aceste condiții, de unde și cum se aprovizionează locatarii noului cartier?

„Primele sute de apartamente din cartierul Berceni-Sud s-au dat în folosință în 1964. Li s-au adăugat mereu altele, populația cartierului depășind acum cifra de 10 000, *ne scrie contabilul* GHEORGHE GAVRILESCU, *locatar în blocul D 12 din acest cartier.* În ce stadiu se află construcția celor două complexe comerciale, de unde ar trebui să ne aprovizionăm? S-au ridicat cîteva ziduri pe lîngă și în jurul cărora „se lucrează". În noul cartier există doar un centru de pîine, acela al șantierului, care are program pînă la orele 14, o tonetă cu legume și fructe. Ca să ne aprovizionăm, luăm autobuzul 41 (de obicei destul de aglomerat) și mergem la complexele Nițu Vasile sau Olteniței, situate la cîțiva kilometri depărtare".

Din cauza tărăgănării lucrărilor de construire a unităților comerciale, aceleași greutăți le întîmpină și locatarii altor cartiere noi din Capitală și din alte orașe ale țării. „Cele peste 1 700 de familii, care locuiesc în cartierul Brazda lui Novac, sînt nevoite să se deplaseze zilnic în centrul orașului pentru cumpărături — *ne scrie corespondentul voluntar* CAROL BORA *din Craiova.* Această situație dăinuiește de cînd s-au dat în folosință noile blocuri, în urmă cu 4—5 ani. În sfîrșit se va termina construcția complexului comercial. Dar nu va rezolva complet problema aprovizionării noului cartier, deoarece nu s-au prevăzut cîteva unități strict necesare".

Foarte încet merg și lucrările de construcție a unui complex comercial din cartierul Steagul Roșu-Brașov. În legătură cu aceasta, funcționara ZAMFIRA LUPȘA *ne-a scris:* „Cetățenii așteaptă cu nerăbdare terminarea construcției acestui complex întrucît cartierul este lipsit complet de unități pentru desfacerea cărnii, a legumelor și fructelor etc. Pînă acum s-au dat în funcțiune aci magazine de textile, încălțăminte, produse metalo-chimice și o librărie. În loc să se amenajeze în primul rînd magazinele alimentare, care sînt cele mai necesare...

La Ploiești, după cum se arată în scrisoarea tov. MIRCEA JINGA, directorul Direcției comerciale regionale, s-a stabilit de la bun început ce magazine să se construiască și termenele de dare în folosință. Dar Trustul regional de construcții n-a luat măsuri pentru respectarea acestei obligații. „În cartierul Ploiești-Nord, unitățile alimentare trebuiau să fie predate la 1 ianuarie 1966. Acest termen n-a fost respectat. Deși construcțiile comerciale sînt aproape gata, constructorii le-au transformat în depozite sau ateliere pentru șantiere. În afară de aceasta, la unele construcții terminate s-au ivit multe defecte. La complexul comercial Ploiești-Nord, apa se scurge în depozitele de mărfuri, iar la un complex din Tîrgoviște s-au produs fisuri în copertină, au apărut pete pe tavan, s-a desprins tencuiala. De asemenea, căile de acces sînt construite cu mare întîrziere, după darea în folosință a magazinelor, ceea ce împiedică aprovizionarea și buna deservire a cumpărătorilor".

Se impune ca acolo unde spațiile comerciale prevăzute nu pot fi date curînd în funcțiune, sfaturile populare să ia măsuri pentru amenajarea spațiilor existente sau pentru realizarea unor construcții provizorii, în care să funcționeze unitățile comerciale cu articolele de strictă necesitate. Esențial este însă să se grăbească darea în folosință a complexelor comerciale.

Cartierele mărginașe sînt surori vitrege?

Alte scrisori sosite la redacție semnalează că există o mare deosebire între felul cum sînt aprovizionate cu diferite mărfuri magazinele din centru și cele situate în cartiere mărginașe. „Centrul de pîine nr. 149 din cartierul Dimitrie Cantemir, nu este bine aprovizionat — *ne scrie corespondentul voluntar* C. RACOVIȚĂ *din Iași.* Se întîmplă de multe ori ca, după ce stai 10—15 minute la rînd (aici servește un singur vînzător), să vezi că se termină pîinea și trebuie să te duci la alt centru, situat la mare distanță. În plus, nu se știe de ce, centrul nu este deschis după-amiaza. La centrul de pîine din Piața nr. 2, condițiile de păstrare a pîinii și curățenia lasă de dorit. În unitatea nr. 88 de desfacere a produselor lactate, din același cartier, ar trebui să se găsească permanent 10—12 sortimente. În unele zile însă nu găsești decît 3—4 sortimente. Nici alte magazine din cartier nu sînt aprovizionate permanent cu mărfurile care se găsesc în magazinele din centru. Pare de necrezut, dar nu găsești ape minerale, deși în diferite depozite ale comerțului se află grămezi de sticle puse la „păstrare" de cine știe cînd. Întrebînd pe responsabilii unor unități de ce nu aduc mărfuri care se găsesc în alte magazine similare, ei mi-au răspuns că au făcut comenzi, dar nu sînt onorate de I.C.R.A. și I.C.I.L.".

Despre vitregirea unităților din cartiere ne-a scris și corespondentul voluntar NICOLAE CHIVU *din Craiova.* „Centrul de carne de pe strada Amaradiei rareori este aprovizionat cum trebuie, gospodinele fiind nevoite să meargă la piața centrală. Avem puține centre de desfacere a petrolului; pe strada Amaradiei unde sînt două școli cu 1 500 de elevi, se simte nevoia unei librării. De asemenea, ar trebui ca o-rarul magazinelor din cartiere să fie schimbat, deoarece în unele zile după-amiaza nu mai poți să cumperi produse alimentare.

La marginile orașului Craiova sînt grupuri de case izolate, unde nu există unități comerciale și nici n-ar putea fi înființate. (Această situație există și în alte orașe). Pentru aprovizionarea celor care locuiesc aici ar fi bine să se înființeze tonete cu produsele cele mai solicitate. Comerțul n-ar pierde nimic, iar cetățenilor li s-ar face o mare înlesnire".

Consumatorii cer organizațiilor comerciale să renunțe la obiceiul de a trata unitățile din cartiere ca pe surori vitrege, să ia măsuri pentru a le aproviziona permanent cu aceleași mărfuri care se desfac în magazinele din centru. Totodată, se impune aceeași grijă pentru gospodărirea magazinelor, adaptarea orarului de funcționare la cerințele consumatorilor și îmbunătățirea deservirii.

Puncte cardinale în munca directorului de fabrică

- ÎN FRUNTEA LUPTEI PENTRU PROMOVAREA PROGRESULUI TEHNIC
- DE LA ÎNĂLȚIMEA INTERESELOR GENERALE ALE ECONOMIEI
- SARCINILE CURENTE ÎMBINATE CU CELE DE PERSPECTIVĂ

În procesul construcției socialiste, al dezvoltării industriei noastre, s-au format conducători pricepuți, buni gospodari ai întreprinderilor. Asemenea conducători sînt și în întreprinderile regiunii Brașov.

După cum s-a subliniat în documentele Congresului al IX-lea al partidului, problemele complexe pe care le ridică în perioada cincinalului dezvoltarea și diversificarea producției industriale impun, ca o necesitate obiectivă, îmbunătățirea continuă a metodelor de conducere a întreprinderilor. **Organizarea și conducerea producției pe baza unei concepții științifice, crearea unei largi viziuni de perspectivă în orientarea activității întreprinderii, priceperea de a lua hotărîri în funcție de condițiile reale din fiecare moment, studierea și cunoașterea aprofundată a tuturor posibilităților și rezervelor întreprinderii, sînt elemente indispensabile ale stilului înaintat de conducere în economie.**

O cerință de prim ordin este aceea ca **directorul și cadrele din conducerea întreprinderilor să fie în fruntea luptei pentru promovarea progresului tehnic, pentru perfecționarea tehnologiei de fabricație și extinderea metodelor avansate de lucru.** În regiune — — și chiar în întreaga țară — sînt binecunoscute realizările constructorilor de tractoare brașoveni în modernizarea permanentă a producției. Datorită caracteristicilor lor tehnice și funcționale ridicate, tractoarele românești se bucură de o faimă ce a depășit de mult hotarele țării. **Succesele își au în bună măsură izvorul în seriozitatea și perseverența cu care conducerea uzinei a privit introducerea largă în producție a cuceririlor științei și tehnicii.** El însuși un bun tehnician și cu o îndelungată experiență practică, directorul general, Emil Oniga, a stimulat inițiativa muncitorilor, maiștrilor și inginerilor spre perfecționarea continuă a construcției tractoarelor, spre introducerea tehnologiei moderne în toate sectoarele de producție. Meritul conducerii întreprinderii este că în această acțiune a sesizat rolul important al compartimentului de concepție al uzinei. În serviciile constructor-șef, tehnologic și metalurgic au fost repartizate cele mai pregătite cadre de ingineri și tehnicieni, care au desfășurat o activitate rodnică în asimilarea de noi tipuri de tractoare cu caracteristici ridicate, îmbunătățind în același timp parametrii produselor aflate în fabricația curentă.

Experiența a dovedit cît este de necesar ca directorul unei uzine să fie un om cu orizont larg, care să vadă lucrurile nu din unghiul local, îngust, al întreprinderii, ci prin prisma satisfacerii necesităților întregii economii naționale. Iată un singur exemplu. Spre sfîrșitul anului trecut, în secția strungărie a uzinei „Rulmentul" se crease o strangulare. Un calcul arăta că nu se poate produce o anumită cantitate de rulmenți cardanici, din cauza lipsei de capacitate la strungurile revolver. Manifestînd ușurință în rezolvarea acestor probleme, unii planificatori și tehnicieni au găsit în pripă o soluție : înlocuirea acestui sortiment cu alt tip de rulmenți, nesolicitat de beneficiari. Firește, conducerea uzinei, în primul rînd ing. Gheorghe Dogaru, directorul general, n-a acceptat o asemenea soluție. Ar fi însemnat să rezolve această problemă exclusiv din punctul de vedere al întreprinderii. Privită îngust, soluția preconizată ar fi dat posibilitate colectivului să îndeplinească planul la producția globală. Care ar fi fost însă efectul ? Uzina nu și-ar fi realizat toate sarcinile contractuale ; economia națională ar fi suferit, numeroase mașini și agregate neputînd fi folosite în exploatare. La propunerea conducerii uzinei s-a căutat o altă soluție. Rulmenții cardanici au fost executați pe strungurile multiaxe. Strangularea a fost lichidată, iar planul realizat integral.

Din păcate, **se mai găsesc în unitățile noastre și conducători care nu privesc dincolo de poarta întreprinderii, căutînd să rezolve unele din problemele interne în dauna intereselor generale ale economiei.** Cum explică directorul Întreprinderii forestiere Brașov, Dumitru Cîrlogan, faptul că anul trecut s-au fabricat produse pentru care nu era asigurată desfacerea ? Numai prin dorința de a realiza planul cu orice preț, fără să țină seama de cerințele beneficiarilor. Pînă la urmă produsele au rămas în stoc. Avantajul de moment creat prin realizarea unor produse, pe care întreprinderea nu le-a putut livra imediat, i-a adus în ultimă instanță ei înșeși prejudicii în activitatea financiară. Cui folosește oare că fabrica „Partizanul roșu" Brașov (director ing. Petre Ionescu) a produs în ultimele luni cantități însemnate de stofe, care au fost refuzate de către beneficiari din cauza calității lor necorespunzătoare ? Firește, nici colectivului fabricii, nici statului.

Așa cum am arătat, a conduce înseamnă a vedea în perspectivă, a îmbina sarcinile actuale cu cele de viitor. **Unui conducător de întreprindere i se cere să depășească cadrul sarcinilor curente, să-și rezerve o parte din timp studierii problemelor mersului înainte al producției, spre a putea crea condițiile lărgirii continue a sortimentelor, îmbunătățirii calității produselor, creșterii productivității muncii.** Cîțiva ani la rînd, colectivul Uzinei mecanice Mîrșa a obținut rezultate sub posibilități. Măsurile luate aveau un cadru îngust : în cea mai mare parte se refereau la rezolvarea unor aspecte de moment privind planul pe luna respectivă sau, în cel mai bun caz, pe luna următoare. Numit director cu un an și ceva în urmă, inginerul Iosif Nicolae a căutat mai întîi să se edifice asupra sistemului de organizare a producției. S-au luat **măsuri pentru organizarea procesului de producție pe baza unei concepții moderne, științifice, centralizarea și dezvoltarea sectoarelor-„cheie" — sculărie și mecanic-șef — concentrarea magaziilor de scule și dispozitive, a depozitelor de materiale.** În 1965 uzina s-a situat printre întreprinderile din regiune cu cele mai bune rezultate.

Unii conducători de întreprinderi se lasă copleșiți de nevoile curente ale producției, își găsesc puțin timp pentru studierea unor probleme de perspectivă, care se ridică în fața unităților lor. Conducerea uzinei „Metrom", de exemplu, absorbită de necesitățile de fiecare zi ale producției, se ocupă într-o măsură insuficientă de asimilarea unor produse noi. Uneori, directorul uzinei, ing. Ion Iacobescu, se angajează în soluționarea unor aspecte mărunte, care țin de competența serviciilor tehnice și funcționale. El se deplasează mereu pentru achiziționarea de materiale. În schimb, neglijează probleme care intră în sfera atribuțiilor lui.

Comisia economică a Comitetului regional de partid Brașov își propune să asigure o îndrumare permanentă și susținută a cadrelor de conducere din întreprinderile regiunii, să le acorde un ajutor și mai substanțial, încît să-și poată aduce într-o măsură și mai mare contribuția la îndeplinirea mărețelor sarcini puse în fața colectivelor din industrie de către cel de-al IX-lea Congres al P.C.R.

Ing. Marin DECU
adjunct al comisiei economice a Comitetului regional Brașov al P.C.R.

Știința conducerii = sinteza dintre gîndirea tehnică și cea economică

- Studii și analize pe problemele majore ale producției
- O conlucrare permanentă, organizată

Cerințele crescînde ale perfecționării metodelor de conducere a activității întreprinderii au impus cu acuitate, mai ales în ultima vreme, să îmbunătățim formele de conlucrare dintre cadrele tehnice și economice din uzină în soluționarea problemelor majore ale producției. Este un domeniu care suscită în mod deosebit preocuparea conducerii uzinei, a organizației de partid.

Necesitatea îmbinării strînse a gîndirii tehnice cu cea economică în conducerea activității uzinei o impune însăși viața. Cîte probleme tehnice și economice, curente și de perspectivă, nu se ridică în cursul realizării planului ! Soluționarea lor nu poate fi însă concepută în mod unilateral. Nimeni nu poate să ignore munca specialiștilor în tehnică. Ea condiționează rezultatele economice, dacă este bine folosită, bine pusă în valoare. Dar s-a văzut că atunci cînd studiile sau analizele se fac în mod separat de către cadrele tehnice, se îngustează unghiul de soluționare a problemelor, ceea ce împiedică să se întrevadă, în strînsă corelare, latura tehnică și latura eficienței economice a producției. De aceea, **gîndirea tehnică trebuie să se împletească organic cu gîndirea economică ; aceasta dă perspectiva scopului final al producției, permite să se vadă activitatea întreprinderii în angrenajul general al economiei, ca o parte a ei integrantă.**

La noi în uzină s-a acumulat o anumită experiență în organizarea de acțiuni cu participarea comună a inginerilor, tehnicienilor și economiștilor, acțiuni care au contribuit la rezolvarea unor importante probleme tehnice și economice ale producției. Iată un exemplu, din multe altele. Anul trecut, planul tehnic al uzinei prevedea extinderea metodei de laminare la toleranțe negative la o cantitate apreciabilă de țevi. Exista la unele cadre din secții părerea că această sarcină nu poate fi realizată. Conducerea uzinei, dimpotrivă, a considerat că în secții există mari rezerve pentru extinderea acestei metode tehnologice moderne. În acest scop, a încredințat inginerilor Gheorghe Avram, Ilie Apipie, Ion Pungă și economistului Nicolae Eftimie sarcina să studieze amănunțit ce condiții tehnice trebuie asigurate pentru extinderea noii tehnologii la unele sortimente de țevi și ce eficiență economică se va obține. Cunoștințele tehnice ale celor trei ingineri au fost astfel completate cu experiența unui economist priceput, care a sesizat de la început înalta eficiență a metodei amintite. Pe baza soluțiilor preconizate de aceste cadre, conducerea uzinei a luat măsuri bine gîndite. Rezultatele sînt edificatoare. **Colectivul nostru a economisit anul trecut, prin aplicarea tehnologiei de laminare la toleranțe negative, o cantitate de aproape 100 tone de metal, din care se poate fabrica o conductă de trei țoli, avînd lungimea de peste 9 000 de metri.** În ultimele luni, din inițiativa conducerii uzinei și a organizației de partid, au fost analizate, cu sprijinul cadrelor tehnice și economice, diferite alte aspecte din activitatea întreprinderii : reducerea stocurilor supranormative de materiale și producție neterminată, perfecționarea tehnologiei de laminare a țevilor pentru industria petrolieră și altele.

Dacă avem în vedere cerința de a lărgi colaborarea specialiștilor și cadrelor economice pentru a folosi mai bine aliajul prețios pe care îl constituie gîndirea tehnică și economică a uzinei, va trebui să pornim însă nu numai de la experiența pozitivă cîștigată, ci și de la anumite neajunsuri care se manifestă încă în acest domeniu. Este vorba mai ales de faptul că pînă acum conlucrarea dintre aceste cadre a avut un caracter oarecum sporadic, atunci cînd în cursul realizării planului s-au ivit anumite sarcini suplimentare sau deficiențe. După părerea mea, **colaborării inginerilor și economiștilor trebuie să i se creeze un cadru permanent și mai organizat de studiu și analiză. Pe această cale s-ar asigura condiții atît pentru soluționarea unor probleme curente ale producției, cît și a unor sarcini de perspectivă din activitatea uzinei.**

Din acest punct de vedere socotesc că măsura luată în ultimul timp de conducerea uzinei de a forma colective largi de ingineri, tehnicieni și economiști din serviciile tehnice și economice, din secții, care să urmărească **în tot cursul acestui an** anumite probleme — legate de utilizarea mai judicioasă a capacităților de producție, ridicarea calității produselor, realizarea de economii și beneficii peste plan, investiții — este un început bun, care trebuie dezvoltat. Aceste colective au primit sarcina să întreprindă studii și să propună măsuri pentru punerea în valoare a rezervelor producției în domeniile respective. **Activitatea lor va trebui să se desfășoare însă pe baza unor planuri de muncă judicios întocmite, aprobate de conducerea tehnico-administrativă.**

Cred că conlucrarea activă a inginerilor și economiștilor nu poate să se rezume numai la studierea în comun a diferitelor probleme. Cadrele tehnice și cele economice trebuie atrase în permanență în întreaga activitate practică de conducere a uzinei. Ori de cîte ori se ivește o problemă, conducerea întreprinderii are datoria să asculte și glasul inginerilor și al economiștilor. **Ea trebuie să se bizuie permanent pe cele două categorii de specialiști, să facă totul ca activitatea acestora să se îmbine armonios, făcînd o sinteză justă a punctelor lor de vedere cele mai valoroase. Tocmai această sinteză între gîndirea tehnică și cea economică definește, după părerea mea, optica științifică de conducere a activității întreprinderii.**

Ioan SĂLĂJAN
inginer șef adjunct al uzinei de țevi „Republica"-București

CE AȘTEAPTĂ CONDUCĂTORII ÎNTREPRINDERILOR DIN PARTEA FORULUI TUTELAR

- NU DĂDĂCEALĂ, CI SPRIJIN CALIFICAT, EFICIENT
- ORIENTAREA FORURILOR DE RESORT SĂ SE ÎMBINE CU INIȚIATIVA ÎNTREPRINDERILOR
- CULTIVAREA UNUI STIL ÎNAINTAT DE CONDUCERE A ACTIVITĂȚII ECONOMICE

Soluționarea competentă a problemelor majore ale îndeplinirii sarcinilor planului de stat în industria materialelor de construcții cere direcțiilor noastre generale să-și îmbunătățească și să-și perfecționeze continuu metodele de muncă, să acorde întreprinderilor un sprijin calificat și permanent, să efectueze un control eficace asupra întregii lor activități economico-financiare. Sprijinul și controlul nu trebuie să se traducă însă într-o dădăceală, întrucît aceasta limitează răspunderea conducerilor de întreprinderi față de îndeplinirea în cele mai bune condiții nu se îndeplineau. Cîte brigăzi, atîtea planuri. Se poate socoti, în astfel de cazuri, că direcțiile noastre generale au acordat întreprinderilor un sprijin calificat ? Nicidecum. Dacă analizăm mai bine lucrurile, ajungem la concluzia că **o asemenea dădăceală a fost alimentată și de anumite direcții generale din ministerul nostru.**

Cred că astfel de metode de muncă nu trebuie să-și mai găsească locul în relațiile dintre direcțiile noastre generale și întreprinderi. După cum se știe, se urmărește să se acorde atribuții mai largi conducerilor de întreprinderi. Aceasta implică însă lichidarea tutelei mărunte, creșterea răspunderii forurilor de resort și a conducerilor întreprinderilor pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute în planul de stat. **Sprijinul dat întreprinderilor va fi eficace numai în măsura în care acesta se va reflecta direct în îmbunătățirea organizării și conducerii activității lor economice.** În legătură cu aceasta se ridică problema competenței sprijinului care se acordă unităților subordonate. După părerea mea, în întreprinderi trebuie să fie trimiși, de fiecare dată, cei mai buni specialiști ai ministerului, cu o optică largă asupra problemelor, care deplasîndu-se la fața locului să dea un sprijin de înaltă calificare conducerilor de fabrici. **Analizele întocmite de ei să fie adevărate modele, să cuprindă concluzii realiste și măsuri eficiente, care să servească conducerilor de întreprinderi în rezolvarea efectivă a problemelor legate de îndeplinirea exemplară a prevederilor planului de stat, de ridicarea nivelului activității economice.** Concomitent, este deosebit de important ca direcțiile generale să întărească controlul asupra întreprinderilor, pentru a urmări cum se aplică măsurile preconizate.

O direcție principală în care trebuie să acționeze mai mult decît acum forurile de resort din ministerul nostru este **corelarea judicioasă a planului de asimilare a noilor produse cu cerințele sectorului de construcții-montaj.** Aceasta presupune ca **direcțiile generale să stabilească fiecărei întreprinderi sarcini pentru sortimentele mai importante și pentru care să se asigure beneficiari. Celelalte sortimente să fie nominalizate prin raporturi contractuale directe dintre întreprinderi și beneficiari.** O asemenea măsură ar întări răspunderea conducerilor întreprinderilor pentru asimilarea la timp și în condiții de înaltă calitate și de eficiență economică ridicată a noilor materiale de construcții și, ceea ce este mai important, le-ar obliga să se preocupe ca întreaga producție să aibă desfacere asigurată.

Asupra acestei ultime probleme aș vrea să insist, pentru că în soluționarea ei ar trebui să se îmbine mai mult orientarea și sprijinul forului de resort cu inițiativa fiecărei întreprinderi. Ce înseamnă ca o întreprindere să aștepte de la direcția generală să-i indice toți beneficiarii sau, dimpotrivă, ca direcția generală să lase totul pe seama conducerii unității subordonate, se desprinde din situația care s-a ivit la Întreprinderea de prefabricate din Craiova. Anul trecut, aici au fost create condiții pentru a se produce o gamă largă de prefabricate : stîlpi din beton armat, panouri mari, fîșii de planșeu. Dar după numai cîteva luni de la începerea fabricației noilor produse, a apărut... o mică neplăcere. Noile prefabricate nu aveau în întregime desfacerea asigurată.

Cred că, în parte, de situația creată în această întreprindere se face răspunzătoare și direcția generală care trebuia să acorde sprijinul cuvenit în găsirea beneficiarilor pentru noile produse. Fabrica s-a lovit de piedicile provocate de normativele în vigoare, normative care nu permit întreprinderilor să perfecteze contracte cu beneficiarii decît pe baza repartițiilor primite de la forul tutelar. **Este deci vorba de o carență adîncă în relațiile dintre întreprinderi și forul tutelar, generată de dirijarea excesivă de la centru a tuturor materialelor de construcții. Iată de ce cred că este necesar ca și în privința desfacerii producției conducerile întreprinderilor să se bucure de drepturi mai largi, să poată contracta din proprie inițiativă comenzi cu beneficiarii.**

În altă ordine de idei. Există la unele conduceri tehnico-administrative concepția potrivit căreia direcțiile generale ar fi prea exigente, n-ar dovedi „înțelegere" față de anumite situații care apar la un moment dat în activitatea economică a întreprinderii, respectiv față de solicitatea modificării nivelului unor indicatori de plan. **În practica unora dintre direcțiile generale din ministerul nostru — spre exemplu, Direcția generală a industriei silicaților — s-a dovedit că atunci cînd forurile de resort sînt într-adevăr exigente și nu schimbă cu ușurință sarcinile de plan, ci dau un ajutor calificat întreprinderilor să pună în valoare posibilitățile interne, aceasta este în folosul întreprinderilor înseși, în interesul general al economiei naționale.**

În atenția direcțiilor noastre generale trebuie să stea și **preocuparea de a cultiva un stil științific de conducere a întreprinderilor, pentru ca directorii de fabrici să se bizuie în munca lor pe cadrele tehnice și economice, să le atragă larg în activitatea de conducere a producției.** Ele trebuie să sădească la conducerile de întreprinderi răspunderea pentru rezolvarea problemelor producției în contextul cerințelor crescînde ale economiei naționale. Ar fi bine ca în ședințele cu directorii de întreprinderi, la direcțiile generale, să se dezbată metodele de conducere a activității economice, pentru a se confrunta multiplele puncte de vedere și a se profila un stil înaintat de conducere a întreprinderilor.

Teofil BANTAȘ
director al Direcției plan-economic din Ministerul Industriei Construcțiilor

STILUL DE CONDUCERE ÎN ACTIVITATEA ECONOMICĂ

VIAȚA CULTURALĂ

DISCERNĂMÎNTUL ÎN CULTURĂ

ZOE DUMITRESCU-BUȘULENGA

Extensia mijloacelor de comunicație a atins în vremea noastră asemenea proporții încît prin publicațiile periodice, prin radio sau televiziune se poate asigura pe orice parte a globului o informație la zi.

E desigur foarte interesant să știi în fiece clipă ce se petrece în Asia, Africa, America sau să însoțești pe cosmonauți prin spațiile cerești. E foarte bine să poți urmări la mari distanțe festivaluri muzicale ori sportive, să citești ultimele reviste și cărțile cele mai noi. În felul acesta, te simți contemporan cu întreaga istorie creată de vremea ta, asistînd chiar la detaliile ei.

Dar nu asta este tot ce se cere de la omul de cultură contemporan și mai cu seamă de la omul orînduirii socialiste. Informația oricît de întinsă nu constituie în sine cultura. Cultura presupune nu numai bogăție de material aperceptiv, brut, ci în primul rînd selecție, atitudine critică, asimilare, stratificare, încadrare. Adică, întotdeauna o poziție critică indispensabilă înțelegerii fenomenelor literare și artistice contradictorii pe care le întîlnim. Există azi, cum va fi existat probabil mereu în istorie, un interes firesc pentru producția de artă și literatură contemporană. Edițiile, teatrele noastre satisfac această dorință a publicului, dînd la lumină traduceri din literatura contemporană sau reprezentînd piese ale unor autori de astăzi, de peste hotare.

Lucrurile sînt foarte de înțeles. A te afla la curent cu oricare dintre ultimele apariții este o necesitate în primul rînd pentru specialiști, critici și istorici literari, profesori, regizori, actori etc. Aceștia trebuie să aibă o exactă reprezentare a peisajului literar-artistic contemporan, pentru ca să stabilească acea ierarhie de valori cu care se trece în domeniul culturii. Firește, și publicul larg are nevoie de informație, cernută însă prin criteriile criticii și bunului gust.

La o privire științifică a problemei intervin însă cîțiva factori ce trebuie neapărat ținuți în seamă: mai întîi, deosebirea ce se cere realizată între moneziile artei pentru a o deosebi pe cea calpă de cea de aur curat. Apoi, nu putem face abstracție de factorul timp, a cărui curgere nu învechește, ci pune în evidență calitatea, valoarea, dar în schimb aruncă în coșul uitării lucrările mediocre.

Fenomenul artistic contemporan occidental se caracterizează prin direcții și tendințe foarte numeroase și contradictorii. Curentele sînt noi și derutante, oferind fețe înșelătoare. Ceea ce pare a fi expresia unei revolte și a unui spirit critic violent protestatar, pornește cîteodată dintr-un searbăd plictis de viață sau dintr-un neconformism boem, superficial, dintr-un refuz abstinent de a participa la îndatoririle și răspunderile inerente relațiilor uman-sociale. Astfel se arată parcă mișcarea literară «**beat**», de care s-a făcut mult caz și care este pe cale să apună ca o simplă modă, la cîțiva ani după apariție.

Alte dăți întîlnim experimente noi, făcute de oameni cultivați și mînuind cu meșteșug mijloace cu aparențele artei de observație realistă. Alain Robbe-Grillet, de pildă, se numără printre aceștia. Și în „labirinturile" sale, ca și în „planetariile" Nathaliei Sarraute, observația și analiza sînt săvîrșite excelent la suprafață, într-un univers care, de fapt, reintră în haos, pierzîndu-și sensul său rațional. Analiza subtilă făcută de Ovidiu Constantinescu în articolul „Microcosmul lui Robbe-Grillet" din „Gazeta literară", 16 septembrie 1965, analiză prin care se încearcă reconstruirea universului operei și sugerarea modalității creatoare a lui Robbe-Grillet, nu-și atinge țelul în ceea ce privește fixarea, delimitarea critică a fenomenului în vasta colecție de experimente și tendințe a literaturii occidentale contemporane.

Existențialismul însuși, curent puternic și interesant, cu nenumărate ramificații, exercitînd influente chiar asupra literaturii unor scriitori realiști, are cel puțin două aspecte fundamentale: unul valoros, de dezvăluire a autenticei drame umane, a tristei condiții a omului occidental aflat în plină criză, altul caduc, de filosofie pesimistă, sumbră, fără ieșire. Încrengăturile literaturii „absurdului" sînt tot așa de multe. Și aici sensul critic și realist al operelor trebuie despărțit de echilibristică, de jocul gratuit, de efectul original cu orice preț. Căci formulele se schimbă des în literatura occidentală de azi, chiar cu disprețul a ceea ce constituie, de obicei, pecetea personală a unui stil.

Pe de altă parte, fenomenul se complică prin contradicții interioare, în sînul unor personalități sau opere. Utilul și dăunătorul, pozitivul și negativul se leagă intim. Din această pricină, criticul trebuie să opereze analitic disociativ, cu băgare de seamă, cu pondere în nisipurile mișcătoare ale unei literaturi din care însă, din fericire, solidul filon realist n-a dispărut. Însuși Pierre de Boisdeffre, critic francez de reputație europeană, vorbind despre fenomenul literar contemporan, subliniia, într-un interviu, coexistența „experiențelor cu solida literatură de compunere realistă." Nici operele marilor scriitori n-au o valoare egală, unele aducînd contribuții de seamă la cunoașterea condiției umane în sec. XX, la investigarea peisajului social al vremii, altele aflate la antipodul concepției noastre despre lume și viață, semănînd confuzia și dezorientarea. Pentru că există pericolul răspîndirii prin intermediul unor asemenea opere literare și artistice, a unor idei ce pot altera concepția despre lume și viață a unor cititori, pericolul propagării unor idei ce vin în contradicție cu sensul activ, optimist, al existenței noastre. Și aceasta cu atît mai mult cu cît ideile se înfățișează într-un mod disimulat, subtil, prin intermediul unor imagini artistice uneori emoționante. Camus merge în opera lui de la răzvrătirea cu rădăcini sociale din „Ciuma" pînă la tristețea sceptică, deghizată din „Căderea". Opera lui Jean Paul Sartre are o structură bîntuită de contradicții exterioare și lăuntrice care-o fac deosebit de originală, dar și extrem de contradictorie.

De aceea tipărirea sau reprezentarea autorilor moderni trebuie întotdeauna însoțită de ample clarificări critice, iar un articol ori studiu despre ei trebuie să pună toate accentele necesare spre a sluji cu adevărat publicului cititor. În acest sens, articolul lui Ion Caraion din „Contemporanul" (27 august 1965), intitulat „Cîteva cuvinte despre teatrul lui Jean Paul Sartre" și pornit cu intenția unei analize de idei, nu izbutește să treacă dincolo de o prezentare generală, rezumativă a pieselor aparținînd scriitorului discutat, a universului operei lui dramatice. Lucrările lui Sartre sînt urmărite pe o traiectorie unică ce nu lasă să se înțeleagă răscrucile gîndirii și atitudinii lui, pozițiile lui variate și contradictorii De la „Muștele", inspirată din tematica eschiliană și punînd acute probleme de conștiință individuală, și pînă la ultimele sale lucrări dramatice, fiecare piesă a autorului francez are altă motivare, alte idei, altă pondere în creația lui. Și cum spuneam mai înainte, chiar înăuntrul lor se află elemente de profund adevăr filozofic și artistic alături de discutabile sau chiar reprobabile puncte de vedere. Sînt opere foarte valoroase în creația lui Sartre, Camus și a altora, dar care se cer explicate și prețuite printr-o pătrundere critică diversificată din mai multe unghiuri. O astfel de abordare critică realizează Constantin Ciopraga în studiul introductiv la „Ciuma" lui Albert Camus, un îndrumar serios în creația romancierului francez ajuns între valorile clasice ale culturii europene. Urmărind evoluția lui Camus pe numeroase fațete, biografică, psihologică, social-politică, artistică și de idei, criticul reușește o viziune de ansamblu în care fiece operă se așează la locul ei pe una din multiplele căi de interferență din gîndirea lui Camus. Privită din această perspectivă științifică, „Ciuma" se așează, în mod firesc, în fruntea operelor lui Camus, ca una care reunește în chip fericit aspirația pasionată a scriitorului spre libertate cu simbolurile și imaginile cele mai expresive

Aceeași modalitate, aceeași optică științifică este folosită și de Silvian Iosifescu în prefața la romanul lui Salinger, „De veghe în lanul de secară". Adăugînd la multilaterala privire asupra autorului american și un substanțial paragraf de critică a criticii lui Salinger, Silvian Iosifescu stabilește și valoarea și limitele romanului acestuia de circulație mon-

(Continuare în pag. a V-a)

Puncte de vedere

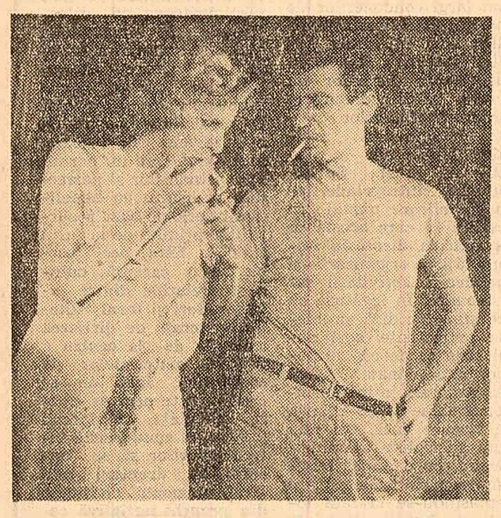

Teatrul Lucia Sturdza Bulandra a prezentat recent în premieră „Un tramvai numit dorință" de Tennessee Williams (regia Liviu Ciulei). Iată o scenă din spectacol, interpretată de Clody Bertola și Victor Rebengiuc
Foto: E. HOFER

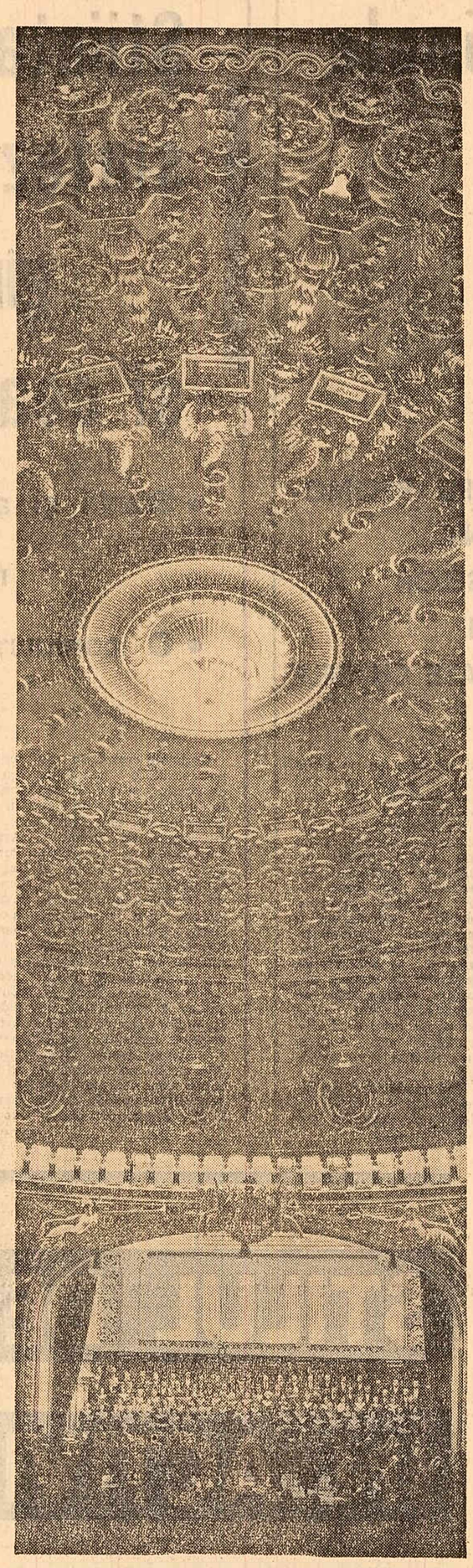

În sala Ateneului
Foto: Gh. Vințilă

O datorie de onoare față de istoria culturii românești

VIRGIL CÂNDEA

În 1666, Constantin Cantacuzino începea călătoria sa de studii la Constantinopol, Veneția și Padova de unde se va întoarce cu zestrea de cunoștințe moderne, filozofice, politice și istorice care vor face din el unul din marii cărturari umaniști ai veacului al XVII-lea românesc.

Elev al Marii Școale grecești din Constantinopol, al dascălilor italieni din Veneția și al Academiei din Padova, el va marca apoi, printr-o activitate culturală și politică de cincizeci de ani, întreaga noastră viață intelectuală într-una din marile ei epoci, aceea a înfloririi umanismului, a desprinderii de gîndirea religioasă și a formării spiritului laic. Contemporan cu Spătarul Nicolae Milescu, Dimitrie Cantemir, Constantin Brîncoveanu și Antim Ivireanu, stolnicul Constantin Cantacuzino este asociat tuturor marilor fapte de cultură ale vremii lui: în stăpînirea limbii române în scris și tipar, o activitate editorială ale cărei produse ajunseseră în Georgia, Siria și toate țările balcanice, înființarea învățămîntului superior în Țara Românească, dezvoltarea arhitecturii și picturii în lumina unor autori de astăzi, de peste hotare.

Lucrurile sînt foarte de înțeles. A te afla la curent cu oricare dintre ultimele apariții este o necesitate în primul rînd pentru specialiști, critici și istorici literari, profesori, regizori, actori etc. Aceștia trebuie să aibă o exactă reprezentare a peisajului literar-artistic contemporan, pentru ca să stabilească acea ierarhie de valori cu care se trece în domeniul culturii. Firește, și publicul larg are nevoie de informație, cernută însă prin criteriile criticii și bunului gust.

La o privire științifică a problemei intervin însă cîțiva factori ce trebuie neapărat ținuți în seamă: mai întîi, deosebirea ce se cere realizată între moneziile artei pentru a o deosebi pe cea calpă de cea de aur curat. Apoi, nu putem face abstracție de factorul timp, a cărui curgere nu învechește, ci pune în evidență calitatea, valoarea, dar în schimb aruncă în coșul uitării lucrările mediocre.

Fenomenul artistic contemporan occidental se caracterizează prin direcții și tendințe foarte numeroase și contradictorii. Curentele sînt noi și derutante, oferind fețe înșelătoare. Ceea ce pare a fi expresia unei revolte și a unui spirit critic violent protestatar, pornește cîteodată dintr-un searbăd plictis de viață sau dintr-un neconformism boem, superficial, dintr-un refuz abstinent de a participa la îndatoririle și răspunderile inerente relațiilor uman-sociale. Astfel se arată parcă mișcarea literară «**beat**», de care s-a făcut mult caz și care este pe cale să apună ca o simplă modă, la cîțiva ani după apariție.

Alte dăți întîlnim experimente noi, făcute de oameni cultivați și mînuind cu meșteșug mijloace cu aparențele artei de observație realistă. Alain Robbe-Grillet, de pildă, se numără printre aceștia. Și în „labirinturile" sale, ca și în „planetariile" Nathaliei Sarraute, observația și analiza sînt săvîrșite excelent la suprafață, într-un univers care, de fapt, reintră în haos, pierzîndu-și sensul său rațional. Analiza subtilă făcută de Ovidiu Constantinescu în articolul „Microcosmul lui Robbe-Grillet" din „Gazeta literară", 16 septembrie 1965, analiză prin care se încearcă reconstruirea universului operei și sugerarea modalității creatoare a lui Robbe-Grillet, nu-și atinge țelul în ceea ce privește fixarea, delimitarea critică a fenomenului în vasta colecție de experimente și tendințe a literaturii occidentale contemporane.

Existențialismul însuși, curent puternic și interesant, cu nenumărate ramificații, exercitînd influente chiar asupra literaturii unor scriitori realiști, are cel puțin două aspecte fundamentale: unul valoros, de dezvăluire a autenticei drame umane, a tristei condiții a omului occidental aflat în plină criză, altul caduc, de filosofie pesimistă, sumbră, fără ieșire. Încrengăturile literaturii „absurdului" sînt tot așa de multe. Și aici sensul critic și realist al operelor trebuie despărțit de echilibristică, de jocul gratuit, de efectul original cu orice preț. Căci formulele se schimbă des în literatura occidentală de azi, chiar cu disprețul a ceea ce constituie, de obicei, pecetea personală a unui stil.

Pe de altă parte, fenomenul se complică prin contradicții interioare, în sînul unor personalități sau opere. Utilul și dăunătorul, pozitivul și negativul se leagă intim. Din această pricină, criticul trebuie să opereze analitic disociativ, cu băgare de seamă, cu pondere în nisipurile mișcătoare ale unei literaturi din care însă, din fericire, solidul filon realist n-a dispărut. Însuși Pierre de Boisdeffre, critic francez de reputație europeană, vorbind despre fenomenul literar contemporan, subliniia, într-un interviu, coexistența „experiențelor cu solida literatură de compunere realistă." Nici operele marilor scriitori n-au o valoare egală, unele aducînd contribuții de seamă la cunoașterea condiției umane în sec. XX, la investigarea peisajului social al vremii, altele aflate la antipodul concepției noastre despre lume și viață, semănînd confuzia și dezorientarea. Pentru că există pericolul răspîndirii prin intermediul unor asemenea opere literare și artistice, a unor idei ce pot altera concepția despre lume și viață a unor cititori, pericolul propagării unor idei ce vin în contradicție cu sensul activ, optimist, al existenței noastre. Și aceasta cu atît mai mult cu cît ideile se înfățișează într-un mod disimulat, subtil, prin intermediul unor imagini artistice uneori emoționante. Camus merge în opera lui de la răzvrătirea cu rădăcini sociale din „Ciuma" pînă la tristețea sceptică, deghizată din „Căderea". Opera lui Jean Paul Sartre are o structură bîntuită de contradicții exterioare și lăuntrice care-o fac deosebit de originală, dar și extrem de contradictorie.

De aceea tipărirea sau reprezentarea autorilor moderni trebuie întotdeauna însoțită de ample clarificări critice, iar un articol ori studiu despre ei trebuie să pună toate accentele necesare spre a sluji cu adevărat publicului cititor. În acest sens, articolul lui Ion Caraion din „Contemporanul" (27 august 1965), intitulat „Cîteva cuvinte despre teatrul lui Jean Paul Sartre" și pornit cu intenția unei analize de idei, nu izbutește să treacă dincolo de o prezentare generală, rezumativă a pieselor aparținînd scriitorului discutat, a universului operei lui dramatice. Lucrările lui Sartre sînt urmărite pe o traiectorie unică ce nu lasă să se înțeleagă răscrucile gîndirii și atitudinii lui, pozițiile lui variate și contradictorii De la „Muștele", inspirată din tematica eschiliană și punînd acute probleme de conștiință individuală, și pînă la ultimele sale lucrări dramatice, fiecare piesă a autorului francez are altă motivare, alte idei, altă pondere în creația lui. Și cum spuneam mai înainte, chiar înăuntrul lor se află elemente de profund adevăr filozofic și artistic alături de discutabile sau chiar reprobabile puncte de vedere. Sînt opere foarte valoroase în creația lui Sartre, Camus și a altora, dar care se cer explicate și prețuite printr-o pătrundere critică diversificată din mai multe unghiuri. O astfel de abordare critică realizează Constantin Ciopraga în studiul introductiv la „Ciuma" lui Albert Camus, un îndrumar serios în creația romancierului francez ajuns între valorile clasice ale culturii europene. Urmărind evoluția lui Camus pe numeroase fațete, biografică, psihologică, social-politică, artistică și de idei, criticul reușește o viziune de ansamblu în care fiece operă se așează la locul ei pe una din multiplele căi de interferență din gîndirea lui Camus. Privită din această perspectivă științifică, „Ciuma" se așează, în mod firesc, în fruntea operelor lui Camus, ca una care reunește în chip fericit aspirația pasionată a scriitorului spre libertate cu simbolurile și imaginile cele mai expresive

Aceeași modalitate, aceeași optică științifică este folosită și de Silvian Iosifescu în prefața la romanul lui Salinger, „De veghe în lanul de secară". Adăugînd la multilaterala privire asupra autorului american și un substanțial paragraf de critică a criticii lui Salinger, Silvian Iosifescu stabilește și valoarea și limitele romanului acestuia de circulație mondială vine, și atunci aceștia înțeleg mai temeinic operele-model și contextul care le-a determinat. Cuvîntul criticilor ar putea juca un rol hotărîtor, mai ales în domeniul concepțiilor, al unei atitudini de principiu. Astfel, putem observa la un număr de autori tineri un fel de cult al bruionului. Sînt, după cum am văzut, pe deplin legitime experiențele menite să-i relev autorului, în primul rînd, caracterul mijloacelor strict artistice. Dar a te opri numai la atît e ca și le schițe din această categorie sînt simple secvențe, frînturi de amintiri, la care cîțiva prozatori începători ajung din dorința de a evita unele formule clasicizante, să subaprecieze abordarea unor proiecte mai mature, a unor subiecte de o mai mare complexitate.

„Ca să dați de izvor — spune G. Călinescu într-una din „Cronicile" sale — nu e nevoie să săpați o sută de gropi, ci să scobiți pămîntul într-un singur loc, cît mai adînc". E adevărat, faliile pămîntului sînt în așa fel sedimentate încît este nevoie — adeseori — de mai multe sondaje, însă nimeni nu se poate mulțumi cu primitivul gest al scormonirii în sine, ambiția supremă rămînînd dezvăluirea exploziv finală a izvorului.

Istoria literaturii române a cunoscut în trecut momente în care operația de extindere a cîmpului investigat exista separat de experimentarea unor moduri artistice, ceea ce genera combinații de laborator suficient de arbitrare, inutile. Actuala condiție a literaturii noastre sudează aceste învecinate impulsuri, firești creatorului, armonizîndu-le într-o totalitate indivizibilă.

În rîndul prozatorilor tineri se manifestă dorința de a implînta cît mai departe drapelul literaturii în inima unor „pămînturi necunoscute" — oferite, cu atîta generozitate, de realitatea zilelor noastre. Mă gîndesc la povestirile „Fătu și Pistca" sau la „Accelleratorul", din volumul lui Ion Băieșu „Sufereau împreună", la nuvela lui D. R. Popescu „Dor", din volumul

(Continuare în pag. a V-a)

O datorie de onoare față de istoria culturii românești

VIRGIL CÂNDEA

În 1666, Constantin Cantacuzino începea călătoria sa de studii la Constantinopol, Veneția și Padova de unde se va întoarce cu zestrea de cunoștințe moderne, filozofice, politice și istorice care vor face din el unul din marii cărturari umaniști ai veacului al XVII-lea românesc.

Elev al Marii Școale grecești din Constantinopol, al dascălilor italieni din Veneția și al Academiei din Padova, el va marca apoi, printr-o activitate culturală și politică de cincizeci de ani, întreaga noastră viață intelectuală într-una din marile ei epoci, aceea a înfloririi umanismului, a desprinderii de gîndirea religioasă și a formării spiritului laic. Contemporan cu Spătarul Nicolae Milescu, Dimitrie Cantemir, Constantin Brîncoveanu și Antim Ivireanu, stolnicul Constantin Cantacuzino este asociat tuturor marilor fapte de cultură ale vremii lui: în stăpînirea limbii române în scris și tipar, o activitate editorială ale cărei produse ajunseseră în Georgia, Siria și toate țările balcanice, înființarea învățămîntului superior în Țara Românească, dezvoltarea arhitecturii și picturii în lumina unor autori de astăzi, de peste hotare.

Lucrurile sînt foarte de înțeles. A te afla la curent cu oricare dintre ultimele apariții este o necesitate în primul rînd pentru specialiști, critici și istorici literari, profesori, regizori, actori etc. Aceștia trebuie să aibă o exactă reprezentare a peisajului literar-artistic contemporan, pentru ca să stabilească acea ierarhie de valori cu care se trece în domeniul culturii. Firește, și publicul larg are nevoie de informație, cernută însă prin criteriile criticii și bunului gust.

La o privire științifică a problemei intervin însă cîțiva factori ce trebuie neapărat ținuți în seamă: mai întîi, deosebirea ce se cere realizată între moneziile artei pentru a o deosebi pe cea calpă de cea de aur curat. Apoi, nu putem face abstracție de factorul timp, a cărui curgere nu învechește, ci pune în evidență calitatea, valoarea, dar în schimb aruncă în coșul uitării lucrările mediocre.

Fenomenul artistic contemporan occidental se caracterizează prin direcții și tendințe foarte numeroase și contradictorii. Curentele sînt noi și derutante, oferind fețe înșelătoare. Ceea ce pare a fi expresia unei revolte și a unui spirit critic violent protestatar, pornește cîteodată dintr-un searbăd plictis de viață sau dintr-un neconformism boem, superficial, dintr-un refuz abstinent de a participa la îndatoririle și răspunderile inerente relațiilor uman-sociale. Astfel se arată parcă mișcarea literară «**beat**», de care s-a făcut mult caz și care este pe cale să apună ca o simplă modă, la cîțiva ani după apariție.

Alte dăți întîlnim experimente noi, făcute de oameni cultivați și mînuind cu meșteșug mijloace cu aparențele artei de observație realistă. Alain Robbe-Grillet, de pildă, se numără printre aceștia. Și în „labirinturile" sale, ca și în „planetariile" Nathaliei Sarraute, observația și analiza sînt săvîrșite excelent la suprafață, într-un univers care, de fapt, reintră în haos, pierzîndu-și sensul său rațional. Analiza subtilă făcută de Ovidiu Constantinescu în articolul „Microcosmul lui Robbe-Grillet" din „Gazeta literară", 16 septembrie 1965, analiză prin care se încearcă reconstruirea universului operei și sugerarea modalității creatoare a lui Robbe-Grillet, nu-și atinge țelul în ceea ce privește fixarea, delimitarea critică a fenomenului în vasta colecție de experimente și tendințe a literaturii occidentale contemporane.

Existențialismul însuși, curent puternic și interesant, cu nenumărate ramificații, exercitînd influente chiar asupra literaturii unor scriitori realiști, are cel puțin două aspecte fundamentale: unul valoros, de dezvăluire a autenticei drame umane, a tristei condiții a omului occidental aflat în plină criză, altul caduc, de filosofie pesimistă, sumbră, fără ieșire. Încrengăturile literaturii „absurdului" sînt tot așa de multe. Și aici sensul critic și realist al operelor trebuie despărțit de echilibristică, de jocul gratuit, de efectul original cu orice preț. Căci formulele se schimbă des în literatura occidentală de azi, chiar cu disprețul a ceea ce constituie, de obicei, pecetea personală a unui stil.

Pe de altă parte, fenomenul se complică prin contradicții interioare, în sînul unor personalități sau opere. Utilul și dăunătorul, pozitivul și negativul se leagă intim. Din această pricină, criticul trebuie să opereze analitic disociativ, cu băgare de seamă, cu pondere în nisipurile mișcătoare ale unei literaturi din care însă, din fericire, solidul filon realist n-a dispărut. Însuși Pierre de Boisdeffre, critic francez de reputație europeană, vorbind despre fenomenul literar contemporan, subliniia, într-un interviu, coexistența „experiențelor cu solida literatură de compunere realistă." Nici operele marilor scriitori n-au o valoare egală, unele aducînd contribuții de seamă la cunoașterea condiției umane în sec. XX, la investigarea peisajului social al vremii, altele aflate la antipodul concepției noastre despre lume și viață, semănînd confuzia și dezorientarea. Pentru că există pericolul răspîndirii prin intermediul unor asemenea opere literare și artistice, a unor idei ce pot altera concepția despre lume și viață a unor cititori, pericolul propagării unor idei ce vin în contradicție cu sensul activ, optimist, al existenței noastre. Și aceasta cu atît mai mult cu cît ideile se înfățișează într-un mod disimulat, subtil, prin intermediul unor imagini artistice uneori emoționante. Camus merge în opera lui de la răzvrătirea cu rădăcini sociale din „Ciuma" pînă la tristețea sceptică, deghizată din „Căderea". Opera lui Jean Paul Sartre are o structură bîntuită de contradicții exterioare și lăuntrice care-o fac deosebit de originală, dar și extrem de contradictorie.

De aceea tipărirea sau reprezentarea autorilor moderni trebuie întotdeauna însoțită de ample clarificări critice, iar un articol ori studiu despre ei trebuie să pună toate accentele necesare spre a sluji cu adevărat publicului cititor. În acest sens, articolul lui Ion Caraion din „Contemporanul" (27 august 1965), intitulat „Cîteva cuvinte despre teatrul lui Jean Paul Sartre" și pornit cu intenția unei analize de idei, nu izbutește să treacă dincolo de o prezentare generală, rezumativă a pieselor aparținînd scriitorului discutat, a universului operei lui dramatice. Lucrările lui Sartre sînt urmărite pe o traiectorie unică ce nu lasă să se înțeleagă răscrucile gîndirii și atitudinii lui, pozițiile lui variate și contradictorii De la „Muștele", inspirată din tematica eschiliană și punînd acute probleme de conștiință individuală, și pînă la ultimele sale lucrări dramatice, fiecare piesă a autorului francez are altă motivare, alte idei, altă pondere în creația lui. Și cum spuneam mai înainte, chiar înăuntrul lor se află elemente de profund adevăr filozofic și artistic alături de discutabile sau chiar reprobabile puncte de vedere. Sînt opere foarte valoroase în creația lui Sartre, Camus și a altora, dar care se cer explicate și prețuite printr-o pătrundere critică diversificată din mai multe unghiuri. O astfel de abordare critică realizează Constantin Ciopraga în studiul introductiv la „Ciuma" lui Albert Camus, un îndrumar serios în creația romancierului francez ajuns între valorile clasice ale culturii europene. Urmărind evoluția lui Camus pe numeroase fațete, biografică, psihologică, social-politică, artistică și de idei, criticul reușește o viziune de ansamblu în care fiece operă se așează la locul ei pe una din multiplele căi de interferență din gîndirea lui Camus. Privită din această perspectivă științifică, „Ciuma" se așează, în mod firesc, în fruntea operelor lui Camus, ca una care reunește în chip fericit aspirația pasionată a scriitorului spre libertate cu simbolurile și imaginile cele mai expresive

Aceeași modalitate, aceeași optică științifică este folosită și de Silvian Iosifescu în prefața la romanul lui Salinger, „De veghe în lanul de secară". Adăugînd la multilaterala privire asupra autorului american și un substanțial paragraf de critică a criticii lui Salinger, Silvian Iosifescu stabilește și valoarea și limitele romanului acestuia de circulație mondială în sala unor „pămînturi necunoscute" — oferite, cu atîta generozitate, de realitatea zilelor noastre. Mă gîndesc la povestirile „Fătu și Pistca" sau la „Accelleratorul", din volumul lui Ion Băieșu „Sufereau împreună", la nuvela lui D. R. Popescu „Dor", din volumul

(Continuare în pag. a V-a)

nasul stil brîncovenesc, întinse relații, mai ales de sprijin, cu cercurile cărturărești din centre culturale străine.

Conducător al politicii externe a Țării Românești între 1678 și 1716, sub fratele său Șerban Cantacuzino, nepotul său Constantin Brîncoveanu și fiul său Ștefan Cantacuzino, stolnicul a desfășurat una din cele mai intense activități diplomatice din Europa de sud-est, cu ținta neabătută de a cuceri, prin alianța cu marile puteri vecine, eliberarea românilor, bulgarilor, sîrbilor și grecilor de sub jugul otoman. Pentru această acțiune a plătit cu viața, fiind strangulat, în noaptea de 6 spre 7 iulie 1716, împreună cu fiul său Ștefan, în închisoarea Șapte Turnuri din Stambul.

De la moartea acestui mare cărturar și om de stat al poporului nostru se vor împlini anul acesta 250 de ani.

Opera lui politică o atestă întinsa corespondență cu cancelaria din Viena și cu Petru cel Mare, prin care reușise să demonstreze marilor puteri ale vremii rolul determinant ce revenea Țărilor Române în lupta de eliberare a Europei de sud-est.

Opera lui istorică ne-a rămas în **Istoria Țării Românești**, descoperită de Nicolae Iorga, care cuprinde cea mai temeinică demonstrație a **originei latine** a poporului nostru.

La opera lui culturală se adaugă harta Țării Românești alcătuită de el și tipărită la Padova în 1700, corespondența științifică schimbată cu cărturarul italian Ferdinand de Marsigli, cu Dositei al Ierusalimului și Hrisant Nottaras, contribuția hotărîtoare la activitatea de traduceri în limba română desfășurată pe vremea lui.

Mărturia culturii sale vaste ne-a rămas prin numeroasele volume din biblioteca lui, tot atîtea opere fundamentale ale umanismului european de la hotarul dintre al XVII-lea și al XVIII-lea veac. În latină și greacă, italiană și română, franceză și germană, aceste cărți citite, adnotate, folosite în alte opere, purtînd semnătura latină „Ex libris Constantini Cantacuzeni", atestă stadiul de dezvoltare al culturii românești la sfîrșitul secolului al XVII-lea, schimburile ei cu cultura europeană, dragostea pentru valorile umanismului antic și interesul pentru gîndirea modernă a timpului.

Stolnicul Constantin Cantacuzino începuse să-și cumpere cărți în anii călătoriei sale de studii de acum trei secole. El moștenise însă o bibliotecă mai veche, la fel de reprezentativă, aceea a tatălui său, postelnicul Cantacuzino, asasinat în 1665. Acestei biblioteci de familie îi adaugă stolnicul cărturar tipărituri rare cumpărate la Veneția și Padova, între care operele lui Aristotel și ale altor clasici greci sau latini, cărți de fizică, astronomie și medicină, ziare și almanahuri primite din Veneția și Viena, dicționare și enciclopedii, darurile ce-i făceau cărturarii de seamă cu care era în legătură.

Biblioteca stolnicului Constantin Cantacuzino este cea mai veche bibliotecă umanistă românească și un splendid monument al culturii noastre de acum trei secole.

„A fost — cum spune cronica — cea mai mare vivliothichi... cu multă cheltuială (adunată) și cu multe cărți elinești, latinești, franțozești, turcești".

În anii ce au urmat morții stolnicului, cele mai multe cărți din biblioteca lui au fost pierdute fără urmă sau înstrăinate peste hotare. Unele au ajuns în acea vreme în Biblioteca Națională din Viena, altele la Londra, Constantinopol și Atena.

Dar multe din aceste prețioase mărturii ale vieții noastre culturale de acum trei sute de ani se păstrează la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, la Biblioteca Liceului nr. 1 din Craiova (Colegiul popular Nicolae Bălcescu) și în alte biblioteci din țară. Doi harnici cercetători, prof. I. Popescu-Teiușan din Craiova și lectorul Corneliu Dima-Drăgan din București au reușit recent să identifice numeroase volume din această bibliotecă. Păstrarea catalogului ei la Arhivele Statului din București permite completarea bibliotecii cu alte exemplare din aceste opere, ceea ce ar permite să cunoaștem varietatea preocupărilor culturale ale stolnicului. Adăugarea tuturor tipăriturilor românești de epocă, pe care negreșit biblioteca le avea, ne-ar duce la întregirea fondului ei, așa cum era în anii de activitate culturală a stolnicului.

Refacerea acestei biblioteci — cu efortul conjugat al instituțiilor ce le dețin, al cercetătorilor și istoricilor literari, al bibliotecarilor și activiștilor culturali care ar putea identifica și semnala și alte exemplare — expunerea ei marelui public cu prilejul comemorării a 250 de ani de la moartea stolnicului Constantin Cantacuzino, ar fi, după părerea mea, cel mai cuvenit salut adus memoriei acestui mare cărturar și luptător pentru libertatea poporului nostru.

Reconstituirea celei mai vechi biblioteci umaniste românești este o operă științifică și educativă. La Mogoșoaia, lîngă celelalte mărturii ale creației culturale din strălucita epocă brîncovenească, în casa nepotului său, unde stolnicul va fi studiat adesea, această bibliotecă ar oferi încă o dovadă majoră a vechimii și lărgimii de orizont a cugetării românești.

EXPERIMENTUL ȘI FINALITATEA LITERARĂ

AL. OPREA

Nu exagerez, cred, afirmînd că niciodată pînă în prezent (am în vedere anii literari de după 23 August) n-a acționat cu asemenea fervoare dorința de înnoire artistică, pasiunea folosirii și descoperirii unor formule de creație inedite. Scriitorii simt nevoia unor retrospective revelatorii, a însușirii unor experiențe și a depășirii altora, a investigării unor noi drumuri literare, în deplină concordanță cu diversificarea proceselor din viața contemporanilor noștri, cu universul lor sufletesc din ce în ce mai bogat, cu evoluția sensibilității estetice, cu confruntările actuale pe planul creației universale.

Cît de importante sînt, în aceste condiții, dezbaterile literare reale, care sprijină efortul de creație, oferind judecăți estetice exacte, delimitînd — în numele cîștigurilor acumulate și al unor ilustre tradiții — exercițiile facile, ineficiente, de actele cu adevărat inovatoare, capabile să lărgească neîntrerupt orizontul literaturii! A analiza căutările creatoare echivalează în fond cu permanenta referire la formele pe care le îmbracă lupta dintre nou și vechi în domeniul artei, cu prospectarea căilor de dezvoltare ale creației contemporane.

În ultima vreme se discută despre experiment ca atare, despre finalitatea unor încercări literare. Înainte de a aborda chestiunea propriu-zisă, vreau să subliniez, o dată mai mult, spiritul obiectiv, discernămîntul care trebuie să acționeze în această împrejurare. Lupta împotriva oricăror tendințe de exclusivism, de impunere a unor gusturi și preferințe subiective, despre care se vorbește în Raportul la cel de al IX-lea Congres al P.C.R., este de o actualitate continuă.

Știind că drumul creației unui scriitor nu este întotdeauna rectiliniu, ci însemnează adeseori dibuiri, sinuozități, reveniri numai aparent sau chiar real contradictorii, e firesc să existe momente în care un autor simte nevoia ca, înainte de a-și realiza opera, să „tatoneze". El întreprinde cu alte cuvinte explorări parțiale, care, dacă sînt judecate în sine, pot provoca exagerări în concluzii. De exemplu, în urmă cu cîțiva ani, Ștefan Bănulescu ne-a surprins prin publicarea unui ciclu de versuri — prelucrări din folclorul dobrogean — în care abundau motive de sorginte arhaică. Unii s-au grăbit să le considere, printr-o forțată generalizare, drept expresie a unor preocupări cu caracter periferic. A trebuit să treacă puțină vreme, să apară „Iarna bărbaților", ca să vedem că un asemenea experiment l-a ajutat pe autor să creeze unul dintre cele mai interesante volume de nuvele din ultimii ani, în care semnificațiile istorice sînt încorporate organic prin intermediul expresivelor reprezentări metaforice. În cadrul oricărei literaturi cu o dezvoltare impetuoasă — și literatura română contemporană este o astfel de literatură — își au locul cuvenit experiențele care, la o privire superficială, nenuanțată, pot să pară simple jocuri de artificii ale creatorului; ele însă sînt prospecțiunile inerente geologului care sondează — plin de neliniște — adîncimile umane, încredințat că va descoperi și va capta prețioasa arteră a zăcămîntului aurifer.

Disocierea plină de grijă a fenomenelor de creație, aprecierea lucidă — atît a reușitelor, cît și a nereușitelor — ajutorul dat autorilor în argonautica lor întreprindere, iată, cred, exprimată în modul cel mai direct însăși condiția criticii, aria responsabilității sale. Îmi este însă greu să nu mărturisesc, referindu-mă la o altă fațetă a problemei discutate pînă acum, că nu de puține ori criticii (fac parte dintre ei și îmi pot permite să mă pronunț cu francheță) din dorința justă de a nu emite judecăți definitive, imuabile, scapă din vedere imperativele combativității față de fenomenele negative capabile să frîneze dezvoltarea literaturii. Pentru unii cronicari literari, căutările în sine apar cîteodată aureolate de un nimb magic, paralizant, în stare să anihileze gesturile critice. E cazul să recunoaștem că mai sînt situații în care autorul, dacă vrea să găsească opinii exprimate cu maximum de sinceritate, și de un real bun simț, face mai puțin apel la unele articole cu bagaj teoretic cît la simplele păreri obținute într-o confruntare directă cu publicul. Ca să spun pe nume cusurului principal al muncii noastre, trebuie să accept că, uneori, ne este teamă să anticipăm verdictul posterității. Orice experiență cuprinde, într-adevăr, un număr de imponderabile pe care desigur numai viitorul le clarifică definitiv, dar formularea unor puncte de vedere precise, curajoase, impulsionează actul critic de totdeauna.

Încercînd să introduc în discuție elemente concrete, citez exemplul cărții lui Vasile Rebreanu, „Călăul cel bun", asupra căreia s-au afirmat puncte de vedere deosebite în presă. Faptul în sine n-are de ce să intrige — cu atît mai mult cu cît această experiență a tînărului prozator nu este lipsită de unele calități incontestabile. Cu ceea ce nu mă declar însă de acord este modul în care anumiți cronicari au căutat pur și simplu să eludeze a

Prezentarea scrisorilor de acreditare de către trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al Republicii Statelor Unite ale Braziliei

Cuvîntările rostite

În cuvîntarea rostită cu acest prilej, trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al Republicii Statelor Unite ale Braziliei a arătat că guvernul brazilian este animat de dorința de a colabora și a continua relațiile de bună înțelegere care există între cele două țări.

Menționînd că brazilienii se simt legați de tradițiile culturale românești prin rădăcinile latine care ne sînt comune, ministrul brazilian a arătat că „aceasta ne îngăduie să simțim și să înțelegem inteligența și arta românească".

În continuare, Jorge de Oliveira Maia a arătat că această înțelegere ne apropie și pe tărîm economic, subliniind cu satisfacție că schimburile comerciale dintre Brazilia și România sînt în continuă creștere, în interesul reciproc al popoarelor noastre.

În numele președintelui Statelor Unite ale Braziliei, al poporului brazilian și în numele său personal, ministrul brazilian a transmis sincere urări pentru fericirea personală a președintelui Consiliului de Stat și pentru prosperitatea poporului român.

În răspunsul său, președintele Consiliului de Stat, Chivu Stoica, a mulțumit pentru urările transmise și a rugat pe ministrul brazilian să transmită președintelui Braziliei și poporului brazilian salutul și urările sale de fericire și prosperitate.

Subliniind că Republica Socialistă România își dezvoltă relațiile sale multilaterale cu toate statele, indiferent de orînduirea lor social-economică, pe baza respectării principiilor independenței și suveranității naționale, a avantajului reciproc și a neamestecului în treburile interne, președintele Consiliului de Stat a arătat că guvernul român împărtășește dorința guvernului brazilian de a continua relațiile de bună înțelegere care există între țările noastre.

În încheiere, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România a urat ministrului brazilian succes în îndeplinirea înaltei sale misiuni în țara noastră asigurîndu-l că în activitatea ce o va desfășura se va bucura de tot sprijinul Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, al guvernului român și al său personal.

După ceremonia prezentării scrisorilor de acreditare, președintele Consiliului de Stat, Chivu Stoica, a avut o convorbire cordială cu ministrul Republicii Statelor Unite ale Braziliei, Jorge de Oliveira Maia.

La solemnitatea prezentării scrisorilor de acreditare și la convorbire au participat Grigore Geamănu, secretarul Consiliului de Stat, și Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe.

Ministrul brazilian a fost însoțit de Joao Tabajara de Oliveira, secretar II.

(Agerpres)

PLECAREA TOVARĂȘULUI MIHAI DALEA LA CONGRESUL P. C. FINLANDEZ

Tovarășul Mihai Dalea, secretar al C.C. al P.C.R., însoțit de Nicolae Bujor, activist la C.C. al P.C.R., a plecat miercuri dimineața spre Finlanda pentru a lua parte la lucrările celui de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Finlandez.

La plecare, pe aeroportul Băneasa, erau prezenți tovarășii Vasile Patilineț, secretar al C.C. al P.C.R., Mihail Florescu, Dumitru Ivanovici și Ghizela Vass, membri ai C.C. al P.C.R., Ion Savu, membru supleant al C.C. al P.C.R., activiști de partid.

★

În aceeași zi, tovarășul Mihai Dalea a sosit la Helsinki. La sosire, pe aeroport, au venit în întîmpinare tovarășii Martti Malmberg, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.C. Finlandez, și Oiva Lehto, membru al Biroului Politic, vicepreședinte al P.C. Finlandez.

(Agerpres)

CU PRILEJUL ANIVERSĂRII TRATATULUI ROMÂNO-POLON

LA AMBASADA R. P. POLONE DIN BUCUREȘTI

Ambasadorul R. P. Polone la București, Wieslaw Sobierajski, a organizat, miercuri la amiază, o întîlnire prietenească cu prilejul celei de-a XVII-a aniversări a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Populară Polonă și Republica Socialistă România.

Au participat tovarășii Petre Blajovici, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, Gheorghe Cioară, ministrul comerțului exterior, membri ai conducerii unor ministere, instituții centrale și organizații obștești, academicieni și alți oameni de cultură, generali și ofițeri superiori, ziariști.

(Agerpres)

COCTEIL LA AMBASADA ROMÂNĂ DE LA VARȘOVIA

VARȘOVIA 26.— Corespondentul Agerpres, Gh. Gheorghiță, transmite : Cu prilejul celei de-a XVII-a aniversări a semnării Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă, Gheorghe Diaconescu, ambasadorul Republicii Socialiste România în Republica Populară Polonă, a oferit la 26 ianuarie un cocteil în saloanele ambasadei.

Au participat Ștefan Jendrychowski, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Comisiei de Stat a Planificării, Jan Karol Wende, vicemareșal al Seimului, Zenon Nowak, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, și alte persoane oficiale. Au participat, de asemenea, șefi ai unor misiuni diplomatice acreditați la Varșovia, membri ai Ambasadei române și ai agenției economice de la Varșovia, ziariști.

Cocteilul s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, prietenească.

TELEGRAMĂ

Cu ocazia celei de-a XVII-a aniversări a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă, tovarășul Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, a primit o telegramă de felicitare din partea tovarășului Adam Rapacki, ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Polone.

(Agerpres)

FAPTUL DIVERS COTIDIAN

• *Astăzi la ora 12, în holul Teatrului de Comedie are loc vernisajul expoziției lui J. Perahim intitulată „Cronică italiană".*

• Peste 2 500 de oameni ai muncii (cea de-a doua serie a acestui an) își petrec concediul de odihnă și tratament la Tușnad, Sovata și Borsec. Aceste stațiuni vor găzdui în 1966 mai mult de 100 000 de persoane.

• *De la deschidere (15 ianuarie) și pînă ieri, expoziția republicană de artă plastică a artiștilor amatori de la orașe și sate, din sala Dalles a fost vizitată de peste 15 500 de persoane. Expoziția rămîne deschisă pînă la 31 ianuarie și poate fi vizitată zilnic între orele 10—20.*

• *Editura Meridiane anunță că în curînd vă veți putea procura din librării „Ulpia Traiana" de C. Daicoviciu și H. Daicoviciu, „Ion Creangă" (micromonografie) de Zoe Dumitrescu-Bușulenga — în limbile franceză și engleză, „Monumentele naturii din România" de Emil Pop și H. Sălăgean — în limbile română și engleză — și „Realism și metaforă în teatru" de A. Băleanu.*

• *Dirijorul Mircea Cristescu a plecat în Iugoslavia ; el va dirija, la 31 ianuarie, un concert simfonic la Ljubliana.*

• **Pe șoseaua Colentina nr. 26, la capătul tramvaiului 1 — tel. 35 44 08 — s-a deschis ieri un ambulatoriu cu trei circumscripții medico-sanitare (51, 52, 53), pentru adulți și copii. În afara consultațiilor de medicină generală, aici se fac și diverse tratamente. Ambulatoriul este deschis între orele 8—20.**

• *Ieri, pe scena Teatrului de stat din Constanța a avut loc premiera piesei „Iubesc pe al 7-lea" de Coman Șova. Regia este semnată de Constantin Dinischiotu.*

ATENȚIE PĂRINȚI !

Pe șoseaua Tulcea-Somova a fost accidentat mortal copilul Ion Manea, în timp ce se juca cu săniuța. Coborînd în viteză de pe un derdeluș ce se termina în șosea, a intrat într-un autocamion. Părinți, supravegheați cu grijă copiii, feriți-i de accidente. Nu-i lăsați să se joace pe străzi și șosele !

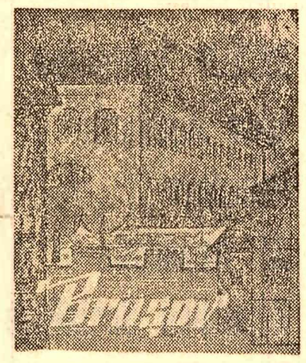

„Brașov — Monumente istorice și obiective turistice" — este titlul noului ghid turistic editat de Muzeul regional Brașov în limbile română, engleză, franceză și germană.

• Pe șoseaua Petroșeni-Hațeg se lucrează la viaductul Crivadia, cea mai înaltă construcție de acest gen din țara noastră. La realizarea ei se folosesc cu succes schelete metalice în locul celor lemnoase, scurtîndu-se durata execuției și realizîndu-se economii de aproape o jumătate de milion lei.

A sosit ziarul de uzină. (La F.R.B.)
Foto : M. Cioc

• **Siderurgiștilor hunedoreni li s-au acordat prime de vechime în valoare de 7 milioane de lei, iar minerilor din regiune alte peste 23 de milioane lei.**

• Pe lîngă Consiliul local al sindicatelor din Iași funcționează un studio al artistului amator, ale cărui cursuri sînt frecventate în prezent de 56 instructori ai brigăzilor artistice de agitație, ai echipelor de dansuri și de teatru.

CINCI ZILE PÎNĂ LA ÎNCHEIEREA TERMENULUI

Pînă la 31 ianuarie a.c. toți posesorii de autoturisme și motociclete au obligația de a depune la secțiunile financiare raionale declarații pentru stabilirea impozitului pe anul în curs. La ghișeele secțiunii financiare a raionului 1 Mai din Capitală operațiunea se desfășoară anevoios, formîndu-se cozi din cauza unor deficiențe de organizare.

• *Pentru studenții Institutului Pedagogic din Pitești s-a dat în folosință un cămin cu 400 locuri, săli de lectură, bibliotecă.*

• De la fabrica de ciment „Stînca" din Brăila a fost expediată ieri șantierelor de construcții cea de-a 10 000-a tonă de ciment de la începutul acestui an.

• **La Bacău a intrat în funcțiune noua fabrică de bere și malț. Anual se vor produce aici 400 000 hl bere și 10 000 tone malț.**

CONTUL CURENT PERSONAL

Taxele pentru telefon, radio, consum de energie electrică, precum și chiria, impozitele sau alte plăți periodice se pot achita și prin contul curent personal ce se deschide la casele raionale (orășenești) de economii. Pentru sumele păstrate în conturi curente personale, C.E.C. acordă dobîndă și efectuează transferurile de bani, la cerere, în mod gratuit.

• **La Iași, viscolul și zăpada abundentă din ultimele două zile îngreunează din nou circulația tramvaielor și a autovehiculelor. Întîrzie luarea măsurilor pentru restabilirea circulației.**

Progrese în geofizică

(Urmare din pag. I)

cercetare, ne-am adresat *acad. Sabba Ștefănescu,* directorul centrului.

— Ce preocupări stau în acest an în atenția Centrului de cercetări geofizice al Academiei ?

— Colectivul nostru are în vedere folosirea cu maximum de eficiență a noului observator gravimetric, amenajat recent la Căldărușani (regiunea București), a stațiilor seismologice din Iași, Bacău, Focșani, Cîmpulung-Muscel și Vrâncioaia, care în anul trecut au fost modernizate și dotate cu aparatură superioară. Cu ajutorul unor aparate și utilaje electronice de mare precizie, geofizicienii noștri studiază amănunțit seismicitatea teritoriului țării.

— Ce importanță practică prezintă rezultatele studiilor asupra seismicității ?

— Ele furnizează specialiștilor din construcții, de pildă, date prețioase pentru activitatea de proiectare a marilor construcții civile și industriale. Tot în acest scop, colectivul nostru își propune să proiecteze, în 1966, amplasamentele stațiilor seismice centrale ale Academiei, care vor adăposti aparaturi de înregistrare de mare sensibilitate. Stațiile de acest fel vor avea rolul să înregistreze, la nivelul tehnicii mondiale, cutremurele, la orice altitudine.

Tot în scopul sporirii aportului cercetărilor de geofizică la bunul mers al activității de producție, a început și microraionarea seismică a unor zone din regiunile Brașov, Galați, Timișoara, elaborîndu-se în acest sens noi metode de prospectare. Investigarea seismică a scoarței terestre contribuie și la creșterea gradului de precizare în detectarea zăcămintelor minerale utile, a zăcămintelor de hidrocarburi, de exemplu La Căldărușani este în curs de montare o stație modernă de înregistrare a accelerației gravitației, care va contribui în mare măsură la stabilirea corectiilor necesare prospecțiunilor gravimetrice de mare precizie — cuprinse astăzi în așa-numita disciplină a microgravimetriei — a zăcămintelor de minerale utile etc.

— Ce alte preocupări mai au în vedere geofizicienii centrului ?

— Cercetătorii noștri, care numără printre ei și cadre universitare, vor continua lucrările de redactare a hărților elementelor geomagnetice ale teritoriului țării, urmărind în laborator diverse probleme legate de propagarea undelor în ionosferă. Totodată, colectivul nostru efectuează, în colaborare cu Comitetul Geologic, studii fundamentale în domeniul prospecțiunilor electrice și al fizicii atmosferice. Printre cercetările de mare însemnătate, cu un pregnant caracter de originalitate, se numără și investigațiile privind originea cîmpului electric terestru, efectuate pentru prima oară la noi în țară.

Cred că o mai strînsă conlucrare între institutele care efectuează cercetări privind „științele de granită", cum este și geofizica, ar grăbi în mare măsură sporirea aportului acestora la rezolvarea unor importante obiective economice și științifice.

SPORT

Actualitatea la fotbal

Ieri la Verona:

ROMÂNIA (tin.) 2
AUSTRIA (tin.) 2

Ieri la Verona (Italia), în turneul triunghiular de fotbal al echipelor de tineret, selecționatele României și Austriei au făcut meci egal : 2—2 (1—0) după un joc de bună factură tehnică, în care fotbaliștii români au avut inițiativa. Ei au deschis scorul în minutul 12, cînd Frățilă a străpuns apărarea adversă și a șutat imparabil. Egalarea a survenit în minutul 50, mijlocașul Dirnberger marcînd din apropierea porții. În minutul 55, la un atac al echipei române, mingea expediată de Nagy în bară a revenit în teren și Frățilă, bine plasat, a introdus-o în plasă. Al doilea gol al echipei austriece a fost înscris de interul stînga Latzke, în minutul 78.

Selecționata de tineret a României va mai susține două meciuri amicale în Italia. Primul va avea loc duminică, la Lecco.

Aseară la Barcelona

Espanol — Steagul roșu 3-1

Prin telefon
de la trimisul nostru

Plecați de numai cîteva zile dintre zăpezile Brașovului, fotbaliștii de la Steagul roșu s-au întîlnit la Barcelona nu numai cu soarele de mai, ci și cu temperatura înaltă a publicului catalan. Meciul cu Espanol s-a desfășurat în nocturnă pe stadionul „Sarria" cu tribunele înțesate de peste 40 000 de spectatori, cu toții suporteri ai marelui club în care activează faimosul Di Stefano. Partida s-a disputat fără trac din partea fotbaliștilor noștri : ei au forțat ritmul încă din primele clipe.

Fazele se succed rapid pe tot perimetrul terenului, practicîndu-se de ambele părți un joc deschis și ofensiv. Sînt apreciate viteza, combativitatea și combinațiile inteligente ale brașovenilor, care știu să destrame incursiunile înaintașilor spanioli conduși de Di Stefano. Jocul este oglindit fidel pînă la un anume punct de scor. În minutul 41 însă, Amas înscrie primul gol, dar numai peste două minute brașovenii egalează prin Zaharia. Espanol se comportă bine, nu cedează pasul. Amas este prezent pretutindeni, iar stoperul Granero — mereu la post. Poarta lui Adamache este asaltată în numeroase rînduri foarte periculos, dar brașoveanul are intervenții strălucite.

Ultimele minute duc la răsturnarea unui meritat rezultat egal, datorită a două greșeli flagrante ale apărătorilor noștri. Fiecare greșeală — un gol : Amas înscrie în min. 81 și Rodilla în min. 85. Așadar, scor final 3—1 pentru spanioli. De remarcat că în ultimele 35 de minute ale partidei, brașovenii au jucat în zece oameni, Campo fiind accidentat.

În încheiere, un salut amical pentru publicul român din partea lui Don Ricardo Zamora, marele internațional, acum octogenar, care aseară și-a făcut o plăcere deosebită din a-i aplauda pe fotbaliștii brașoveni.

Paul ANGHEL

Primele meciuri ale anului

După cum s-a mai anunțat, **sezonul fotbalistic va fi reluat** oficial la **13 martie**, o dată cu meciurile pentru **„șaisprezecimile" de finală ale „Cupei României"**. Cu această ocazie, vor intra în competiție și echipele de categoria A. Prin tragere la sorți, federația de specialitate a stabilit meciurile astfel: **Minerul Baia Mare — Petrolul Ploiești; Jiul Petrila — Rapid București; Vagonul Arad — Dinamo București; Dinamo Bacău — C.S.M.S. Iași; C.S.M. Sibiu — U. T. Arad; Metalurgistul București — Steagul roșu Brașov; Cimentul Medgidia — Știința Timișoara; Foresta Fălticeni — Farul Constanța; Victoria Calan — Steaua București; Știința Tg. Mureș — Crișul Oradea; Clujeana — Progresul București; Petrolul Moinești — Soda Ocna Mureș; A. S. Aiud — Știința Craiova; Fructexport Focșani — Siderurgistul Galați ; Rapid Ploiești — Dinamo Pitești; Dunărea Calafat — Știința Cluj.**

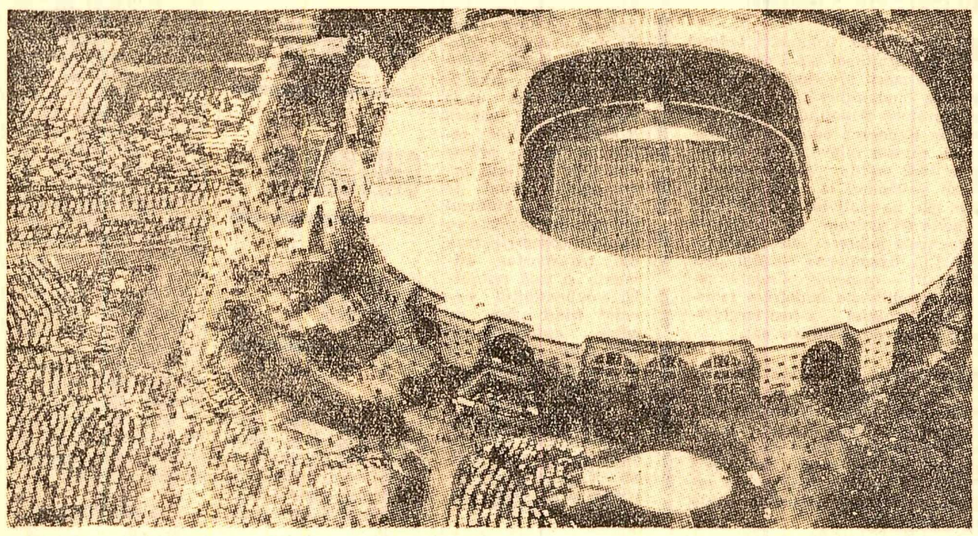

Stadionul Wembley din Londra. La 11 iulie, aici va avea loc meciul inaugural al campionatului mondial Anglia—Uruguay, iar la 30 iulie partida care va desemna pe campioana lumii

Discernămîntul în cultură

(Urmare din pag. a IV-a)

dială și dă cititorului o justă orientare asupra operei și scriitorului tratat.

Un substanțial articol de sinteză, ca cel intitulat „André Malraux și „Lupta cu Îngerul", publicat de Dan Hăulică într-unul din numerele revistei „Secolul 20" oferă, de asemenea, cititorului o analiză temeinică, criterii sigure în înțelegerea unei opere contradictorii cum este aceea a cunoscutului scriitor francez.

Noi sîntem receptivi și trebuie să fim astfel, la nivelul epocii noastre. Dar nu orice tentativă de echilibristică senzațională trebuie primită cu admirație nelucidă. Nimic nu trebuie lăsat la o parte, totul trebuie cunoscut, dar cu atenție și capacitate de discriminare între valori și non valori, prin aplicarea neîncetată a criteriului ideologic, a concepției noastre despre lume și societate. Și mai cu seamă să nu absolutizăm niște fenomene cu caracter experimental și poate caduc. Să nu lăsăm să ne fure noutatea cu orice preț, să nu ne îndepărtăm de marile, foarte marile valori ale trecutului, fiindcă acestea ne învață să ne mișcăm printre mult prea bogatele ramificații ale literaturii contemporane. Criticii îi este dat să facă acest oficiu de călăuză înțeleaptă, hrănită la școala marii culturi, pentru ca spiritele să nu se rătăcească în obscuritățile voite sau nu ale „modernismului", mai ales dacă ne gîndim la faptul că lipsa de discernămînt poate avea un caracter dăunător, nociv, nu numai asupra cititorilor ci și asupra unor scriitori tentați să preia mecanic și fără discernămînt procedee livrești.

Datorită unor critici cuceriți necondiționat de fenomenul pe care-l prezintă, se pot produce confuzii grave de valori. Nu trebuie să ajungem noi la excesul la care un cunoscut literat francez ajunsese cînd susținea că Adamov, Beckett și Ionescu, cei trei scriitori străini, de limbă franceză, sînt niște... Shakespeari. O astfel de judecată critică (doar dacă nu e numai o originală butadă), presupune o minimalizare surprinzătoare a culturii europene și o răsturnare de valori. Pe de altă parte, se mai ivește din cînd în cînd, și pericolul unei supraaprecieri a unor valori mai mărunte, care și ea poate dăuna gustului public. Un elogiu al lui Francisc Carco, din „Luceafărul" — 16 octombrie 1965, face din plăcutul scriitor al boemei pariziene un mare artist („un pictor desăvîrșit" — paginile sale „nu mai puțin desăvîrșite" etc). Judecata de valoare excesivă păcătuiește împotriva bunului gust fixat pe o temeinică ierarhie de valori și dă scriitorului un loc pe care nu-l poate păstra. Deaceea critica trebuie să fie călăuzită de simțul răspunderii față de cititor: să nu îl facă să ia drept bune lucrări lipsite de valoare. Criticii i se cere tocmai să înlăture de pe operă vălurile iluzorii ale senzației, modei, gustului extravagant sau prostului gust, să-i explice nucleul valoros etic, sensurile filozofice, sociale și umane și haina estetică originală și în special să se refere la condițiile specifice de apariție ale unei astfel de opere în sînul societății respective.

De aceea, o asemenea extrem de importantă operație de călăuzire a cititorului nu se poate reduce numai la prefața volumului, ci trebuie să se continue în paginile revistelor literare. Așa, de pildă, apariția unor cărți ca „Nechemat în țărînă" de William Faulkner, „Cuvintele" de Jean Paul Sartre, „Procesul" de Kafka și altele nu a fost urmată de publicarea unor substanțiale articole în care să se discute aprofundat întregul conținut de idei al lucrărilor respective, mesajul lor, pentru a da posibilitate cititorului să discearnă ceea ce este cu adevărat valoros de anumite concepții idealiste, pesimiste asupra vieții, asupra omului și a rolului său în societate. Publicarea pentru prima dată a unor scrieri aparținînd unor autori mai puțin cunoscuți nu poate fi însoțită doar de unele note bibliografice, cum se observă în ultimul număr al revistei „Ateneu", care inserează în coloanele sale un comentariu neconcludent asupra vieții și creației scriitorului Curzio Malaparte. Apariția extrem de rară în paginile publicațiilor literare a unor articole și studii care să analizeze temeinic implicațiile unor tendințe filozofice afirmate de anumite curente literare nu poate satisface pe cititori.

De aceea se cuvine să facem loc, în critica fenomenului literar contemporan occidental, nu doar după nume cît mai noi și procedee cît mai excentrice, ci unei înțelepte măsuri drămuitoare care a caracterizat întotdeauna spiritul critic al poporului nostru.

Experimentul și finalitatea literară

(Urmare din pag. a IV-a)

„Somnul pămîntului". Sau, dintre bucățile apărute în revistele literare, cele semnate de Ion Lăncrănjan. Acesta din urmă a publicat, în ultimii ani, un ciclu de schițe — scrisori ale unui prieten, I. J., activist de partid, care împărtășește din bogata și adesea dramatica sa experiență de viață — precum și nuvele care abordează complicatele forme ale luptei dintre nou și vechi (în „Diminețile unui președinte" este analizat zbuciumul interior al unui președinte de cooperativă agricolă care, în urma intrigilor nepotiste inițiate de rudele soției, se trezește dintr-o dată înstrăinat de masa țăranilor din sat ; în „Pe tăcute" se descifrează disoluția morală a unui țăran, fost chiabur, care nu se poate adapta lumii din jurul său devenită liberă).

Orbiți de focurile bengale ale unor experimente, noi n-am știut întotdeauna să încurajăm, cu răspunderea necesară, asemenea preocupări, să le includem în mod curent în dezbaterile noastre literare. Numai așa se și explică o seamă de insuficiențe sau aspecte unilaterale din proza care poartă această orientare. Bunăoară, unele schițe ale lui Ion Băleșu, deși abordează o problematică acută, nu au întotdeauna un ton pe deplin personal, specific manierei artistice folosite.

Așadar, numai prin realizarea jonctiunii între efortul de investigare a celor mai noi și semnificative zone ale realității și între efortul de experimentare a celor mai eficiente formule de creație, pot fi create operele durabile, demne să fixeze în imagini nepieritoare profilul vremii noastre

Trăim un moment de mare înflorire a creației literar-artistice, — acesta este un sentiment comun, al tuturor Sub ochii noștri se prospectează și se definesc noi și noi drumuri literare. Vaste orizonturi aleargă în fața literaturii contemporane În actuala etapă de dezvoltare, reazimul obiectiv, stimulentul vital sînt marile fapte de creație ale poporului român De-a lungul revoluției socialiste din țara noastră am acumulat o bogată experiență umană care permite scriitorilor să aducă un punct de vedere particular și inedit în dezbaterea marilor probleme ale lumii contemporane.

VIETNAMUL DE SUD

Operație de „curățire" încheiată cu pierderi grele pentru trupele S. U. A.

HANOI 26 (Agerpres).— Pierderile suferite de trupele americane, care în perioada 8—19 ianuarie au desfășurat o largă „operațiune de pedepsire" împotriva a 6 localități din regiunea eliberată de la nord de districtul Cu Chi (provincia Gia Dinh), se ridică la 1 076 de morți și 213 răniți, anunță agenția de presă Eliberarea. Citînd comunicatul Comandamentului forțelor de eliberare din sectorul militar Saigon — Gia Dinh, agenția subliniază că la această operațiune au participat 6 000 de militari americani, saigonezi și aliați ai lor.

Forțele de eliberare au doborît, de asemenea, 29 de avioane, au distrus 48 de mașini militare și au capturat o mare cantitate de arme și echipament militar. Mai mulți soldați americani au fost luați prizonieri.

SAIGON 26 (Agerpres).— Formațiile de luptă ale forțelor patriotice au lansat marți noaptea un atac de mortiere împotriva garnizoanei trupelor guvernamentale din capitala provinciei Chuong Thien, situată la sud-vest de Saigon, în Delta fluviului Mekong. Potrivit relatărilor agenției France Presse, numeroși militari saigonezi au fost uciși sau răniți.

WASHINGTON

Administrația în fața unei opoziții crescînde

În aceste zile, un puternic curent de opinie în favoarea încetării agresiunii americane în Vietnam se revarsă asupra Casei Albe. Protestele celor peste 900 de cadre didactice, de știință și savanți, „declarația de conștiință" a profesorului Staughton Lynd, de la Universitatea Yale, semnată de 7 000 de persoane, și, mai ales, declarația senatorului William Fulbright, președintele Comisiei senatoriale pentru afaceri externe, împotriva continuării intervenției au avut un puternic ecou în rîndurile opiniei publice. Punctul de vedere al lui Fulbright, ca S.U.A. să recunoască Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de sud, „ca element major în depășirea obstacolelor spre reglementarea problemei vietnameze", este apreciat de agenția Reuter ca reflectînd „o neliniște generală a unei părți a Congresului" în legătură cu consecințele unei noi escaladări a războiului. 76 de membri ai Congresului au adresat președintelui Johnson o scrisoare, cerîndu-i să pună capăt intervenției în Vietnam. Iată de ce președintele s-a văzut nevoit să trimită pe unul din emisarii săi, Goldberg, să se întîlnească cu grupul de parlamentari care nu mai susțin politica sa în problema vietnameză, în încercarea de a-i „tempera". E îndoielnic însă că a reușit, avînd în vedere că, ulterior, senatorul democrat Ernest Gruening a declarat: „Ne-am înglobat într-un conflict nedeclarat în Vietnam, care amenință să degenereze într-un război de proporții, al cărui cost în vieți omenești și în bunuri de altă natură ar fi incomensurabil".

Președintele Johnson a convocat liderii în Congres ai celor două partide — democrat și liberal — ca și pe principalii săi colaboratori pentru a discuta cu ei „diverse chestiuni privitoare la securitatea națională". Convorbirile sînt ținute în mare secret, dar numeroși observatori politici și agenții de presă, printre care agenția U.P.I., sînt de părere că acest prilej a fost creat pentru a se discuta planul diplomatic și politic al unei eventuale intensificări a ostilităților în Vietnam și reînceperea bombardamentelor asupra teritoriului R. D. Vietnam.

Și toate acestea se petrec în spatele paravanului așa-numitei „ofensive de pace".

Nicolae POPOVICI

New York

Sesiunea Consiliului O.N.U. pentru comerț și dezvoltare

NEW YORK 26 (Agerpres). — La sediul Națiunilor Unite din New York s-a deschis cea de-a treia sesiune a Consiliului O.N.U. pentru comerț și dezvoltare, organul de conducere al Conferinței O.N.U. pentru comerț și dezvoltare. Pe ordinea de zi a lucrărilor sesiunii figurează, printre altele, noua convenție a comerțului de tranzit al țărilor care nu au ieșire la mare, semnată deja de 29 de state, raportul comisiei de transporturi maritime, examinarea problemelor care se pun în relațiile comerciale între țările cu sisteme sociale și economice diferite. Principalul punct pe ordinea de zi este pregătirea celei de-a doua conferințe pentru comerț și dezvoltare, prevăzută pentru anul 1967. Jose Pinera (Chile) a fost ales în unanimitate președinte al Consiliului pentru comerț și dezvoltare al O.N.U. pe anul 1966.

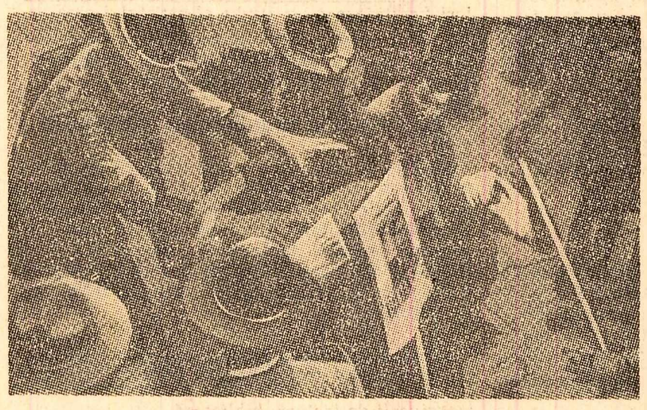

În orașul Atlanta (statul Georgia) a avut loc o demonstrație de protest împotriva poziției adoptate de Camera reprezentanților din acest stat față de Julian Bond. (După cum se știe, ea a refuzat să recunoască alegerea lui Bond ca deputat republican în Camera reprezentanților din Georgia, deoarece el s-a pronunțat împotriva războiului din Vietnam). Poliția a intervenit încercînd să împrăștie demonstrația

CHILE: Măsuri de limitare a influenței monopolurilor străine

SANTIAGO DE CHILE 26 (Agerpres). — Președintele Republicii Chile, Eduardo Frei, a promulgat marți legea asupra cuprului, care permite statului să se asocieze cu societățile nord-americane de pe teritoriul chilian pentru extragerea și vînzarea minereului de cupru. În baza acestei legi, statul va putea cumpăra 51 la sută din acțiunile minei „El Teniente", aparținînd societății „Braden Copper", și 25 la sută din acțiunile minei „Lo Blanco", aparținînd societății „Cerro Corporation". Statul chilian va participa, de asemenea, într-o proporție de 33 la sută, la societățile ce vor fi constituite în viitor de compania „Anaconda". Noua lege precizează că președintele republicii poate decreta monopolul vînzării cuprului în străinătate în cazul perturbării pieței internaționale sau în caz de război.

Pe de altă parte, Camera deputaților a parlamentului chilian a amînat pentru joi votarea unor amendamente la legea cuprului la capitolele privind acordarea unor privilegii la impozite societăților mixte chiliano-americane și autorizarea garantării investițiilor străine. **Partidele socialist și comunist se opun acestor amendamente și se pronunță în favoarea unei naționalizări totale a industriei cuprului.**

Navă oceanografică

PARIS 26 (Agerpres). — În portul Brest, în prezența a numeroase personalități, a avut loc marți dimineața inaugurarea oficială a navei oceanografice franceze „Jean Charcot". Construcția acestei nave a costat aproape 20 milioane de franci. „Jean Charcot" va efectua cercetări în mai multe domenii științifice — fizică, hidrologie, biologie, geologie, geofizică etc, dispunînd, în acest scop, de numeroase secții de specialitate, printre care și una de electronică. Nava dispune de o platformă pentru decolarea și aterizarea unui elicopter.

PIAȚA COMUNĂ

DIVERGENȚELE FRANCO – VEST-GERMANE

• Declarațiile cancelarului Erhard

BONN 26 (Agerpres). — Ziarul „Die Welt" publică o declarație a cancelarului vest-german, Ludwig Erhard, în care acesta subliniază necesitatea aplicării de către R.F.G. a „unei politici ferme" față de Franța în cadrul viitoarei sesiuni a Consiliului Ministerial al țărilor membre ale Pieței comune. Erhard a arătat că, în ceea ce privește posibilitățile de rezolvare a crizei Pieței comune, s-a creat o astfel de situație, încît guvernul vest-german nu mai poate „accepta alte concesii". Ziarul menționat scrie că Erhard a apreciat „foarte pesimist" perspectivele viitoarelor convorbiri dintre miniștrii de externe ai țărilor membre ale Pieței comune.

Ministrul vest-german de externe, Gerhard Schröder, a declarat marți în fața grupului parlamentar creștin-democrat că guvernul de la Bonn va continua să ducă tratative la Luxemburg în problemele Pieței comune „cu răbdare, dar cu fermitate". El a afirmat că viitoarea sesiune a Consiliului ministerial al Pieței comune trebuie să aibă ca singur obiectiv reglementarea problemei principiului votului majoritar și a raporturilor dintre Consiliul Ministerial și Comisia Pieței comune. Ministrul vest-german a recunoscut că anumite critici franceze privind principiul votului majoritar și al împuternicirilor comisiei ar fi fondate, dar a subliniat în același timp că „ar trebui să se evite abuzurile în legătură cu dreptul de veto".

MOSCOVA

A. N. KOSÎGHIN L-A PRIMIT PE N. GUINĂ

MOSCOVA. — La 26 ianuarie, A. N. Kosîghin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., l-a primit pe Nicolae Guină, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în U.R.S.S., în legătură cu plecarea sa definitivă în patrie. Între A. N. Kosîghin și N. Guină a avut loc o convorbire care s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, prietenească.

Ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., A. A. Gromîko, a oferit un dejun în cinstea ambasadorului Republicii Socialiste România la Moscova, Nicolae Guină, cu ocazia plecării sale definitive în patrie.

PEKIN

Înmînarea unor distincții acordate de Academia Republicii Socialiste România

PEKIN 26 (Agerpres). — Recent, ambasadorul României la Pekin, Dumitru Gheorghiu, a înmînat diplomele și insignele de membri de onoare ai Academiei Republicii Socialiste România oamenilor de știință Go Mo-jo, președintele Academiei Sinica, și Ciu Ken-cen, vicepreședinte al acestei academii.

A fost înmînată, de asemenea, diploma și insigna de membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România academicianului Huang Ping-wei, vicepreședinte al Societății de geografie din Republica Populară Chineză.

Festivitatea și cocteilul oferit cu acest prilej s-au desfășurat într-o atmosferă prietenească.

ROMA: Consultări în vederea formării noului guvern

ROMA 26. — Corespondentul Agerpres, I. Mărgineanu, transmite: Primind însărcinarea din partea președintelui republicii, Saragat, de a forma noul guvern, Moro a început consultările cu reprezentanții celor patru partide ale coaliției de centru-stînga. În declarația făcută după primirea însărcinării, Moro a subliniat necesitatea de a garanta, ținînd seama de o restructurare a echipei guvernamentale, „o majoritate compactă", gata să susțină guvernul și să participe la realizarea programului său. Potrivit observatorilor politici, aceasta înseamnă că premierul desemnat intenționează să alcătuiască un guvern mai deschis spre aripa de dreapta a Partidului democrat-creștin în dauna partenerilor din coaliție.

Miercuri s-a întrunit Direcțiunea Partidului democrat-creștin, ale cărei dezbateri urmăresc să aplaneze divergențele care separă cele patru curente din sînul partidului și totodată să dezbată problemele legate de programul noii coaliții de centru-stînga, compoziția noii formații ministeriale precum și linia politică a partidului în vederea confruntării cu partenerii din coaliție. Observatorii politici din Roma consideră această întrunire ca avînd un rol determinant pentru rezolvarea crizei.

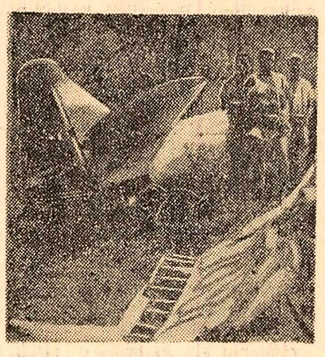

Un avion portughez doborît de forțele patriotice din Guineea portugheză

CORESPONDENȚE

ALGER

ȘTIRI DIN RHODESIA STRĂPUNG „ZIDUL TĂCERII"

Mii de tineri africani au fost închiși în lagărul de la Gvelo. În regiunea Tuli sînt aduse cu forța femei pentru a fi vîndute companiilor miniere. Zeci de mașini polițienești patrulează pe drumurile ce duc spre Guanda pentru a-i prinde pe minerii care au fugit...

Prin „zidul tăcerii", pe care rasiștii rhodesieni se străduiesc să-l susțină cu baionete, răzbesc pînă aici, la Alger, știri despre măsuri samavolnice adoptate de autoritățile de la Salisbury după proclamarea falsei independențe, despre agitația crescîndă din rîndul poporului Zimbabwe, frustrat de către o grupare minoritară de cele mai elementare drepturi și libertăți. Publicația rhodesiană „Zimbabwe Review" aduce amănunte semnificative despre situația din „închisoarea lui Smith", cum este numită astăzi Rhodesia. „Numai pentru albi" — așa sună anunțurile din holurile cinematografelor, din parcuri, de pe străzi, din spitale și școli.

Chiar și învățămîntul elementar, scrie revista citată, constituie un privilegiu pentru minoritatea albă. În Rhodesia se înfăptuiește sistemul „învățămîntului pentru bantu", introdus în Republica Sud-Africană. Acest sistem destinat, evident, populației africane, urmărește pregătirea unor brațe de muncă ieftine. Pe întinsele ferme ale rasiștilor lucrează marea majoritate a populației rhodesiene, lipsită de pămînt și unelte agricole sau obținînd mici fîșii de teren arid, neproductiv. În regiunile miniere se află mii de muncitori africani, aduși în mod forțat, sub acuzația de a fi desfășurat activități „subversive". Recent, guvernul lui Smith a adoptat o lege în baza căreia orice african este considerat un delicvent posibil și ca atare poate fi arestat și condamnat. Temîndu-se ca în perioada vacanței școlarii să nu participe la manifestații antiguvernamentale, autoritățile au rezolvat această problemă trimițînd o mare parte dintre ei să-și petreacă vacanța... în lagăre.

C. BENGA

ATENA

LARGI PĂTURI ALE POPULAȚIEI ÎN GREVĂ

„Crește valul de greve în capitală și provincie" („Imera"), „Torent de greve s-a revărsat în întreaga Grecie" („Avghi"), „Alte categorii de oameni ai muncii recurg la greve pentru satisfacerea unor cereri profesionale fundamentale". („To Vima") — sub aceste titluri presa ateniană de miercuri publică numeroase informații și comentarii despre grevele oamenilor muncii din Grecia.

Pînă în prezent au declarat grevă salariații societăților de troleibuze și autobuze, mecanicii de locomotive de la depoul Atena, funcționarii și tehnicienii societății de telefoane, salariații de la 6058 primării și oficii comunale din întreaga țară, muncitorii de pe șantierele capitalei, inginerii agronomi și forestieri, medicii veterinari și brutarii din toate regiunile Greciei. Miercuri, alte sindicate muncitorești, printre care cel al metalurgiștilor și al contabililor din Atena, au anunțat că vor declara grevă.

Marea majoritate a greviștilor revendică sporirea salariilor, în afară de mecanicii de locomotivă, care cer să se revină asupra hotărîrii oficialităților de a le reduce salariile cu 30 la sută. În ultimele luni ale anului trecut, cît și în prima lună a acestui an s-a făcut simțită o creștere a costului vieții, căreia i s-a adăugat, începînd de la 1 ianuarie, și o sporire a impozitelor pe venituri. Primarul capitalei, Plytas, a declarat presei că „Atena are aspectul unui oraș părăsit". Într-adevăr, transportul în comun, mai ales în orele de vîrf, este complet paralizat. Camioanele militare scoase pe piață nu pot face față cerințelor traficului. Au fost, de asemenea, repuse în circulație 100 de autobuze, conduse însă de militari. După numai trei ore și acestea au fost retrase, întrucît 60 dintre ele au avut accidente mai mici sau mai mari. Societatea de asigurări a refuzat să plătească repararea lor, întrucît contractul a fost violat prin folosirea de personal necalificat la conducerea autobuzelor. Multe trenuri au înțepenit pe liniile de garaj. Comunicațiile telefonice interne și externe sînt parțial paralizate. La posturile lor se află doar cîțiva funcționari și tehnicieni mobilizați pe loc de autorități. Primăriile din întreaga țară și oficiile comunale și-au închis ușile. Pînă și pompele funebre au intrat în grevă.

Oficialitățile centrale și locale au anunțat că studiază cererile greviștilor, precum și problema mobilizării pe loc a unor categorii de muncitori din cîteva sectoare-cheie de activitate.

C. ALEXANDROAIE

MOSCOVA

ÎN ZONELE GHEȚURILOR VEȘNICE

Zilele acestea, spărgătorul de gheață „Moscova", nava-amiral a flotei sovietice de spărgătoare de gheață din Extremul Orient, a părăsit Vladivostokul, îndreptîndu-se spre portul Moskalenko din Sahalinul de nord. După ce va parcurge o distanță de 2 500 kilometri, ea va ajunge la destinație, unde este așteptată pentru a deschide drum celor opt nave prinse acolo de trei luni între ghețuri. Pînă în prezent, în ajutorul navelor sechestrate au venit elicopterele, care au transportat alimente și apă potabilă, combustibilul necesar fiind adus de către autocamioane care folosesc un drum de gheață. Nava amiral „Moscova" urmează să efectueze o operație dificilă, deoarece în golful Sahalin, unde apa nu este prea adîncă, grosimea ghețurilor e de peste un metru.

În același timp, o acțiune similară s-a petrecut la celălalt capăt al Pămîntului — Polul Sud. Acolo, în urma unei acțiuni curajoase, au fost salvați pasagerii și echipajul unui avion sovietic care, încercînd să aterizeze pe un lac, s-a afundat în apă.

Avionul, un „LI-2", decolase de la observatorul „Mirnîi" pentru ca, la cererea Academiei de Științe a R. P. Polone, să studieze posibilitățile exploatării stațiunii „Dobrowolski". (Stațiunea respectivă a fost organizată de prima expediție antarctică sovietică și predată acum șapte ani oamenilor de știință polonezi). La bordul avionului se aflau directorul observatorului „Mirnîi", șeful detașamentului de zbor al celei de-a 11-a expediții și un ziarist polonez. După aterizarea neizbutită, echipajul a reușit să iasă la suprafață și să ajungă pînă la stațiune, de unde a dat semnalul de alarmă. De la Mirnîi și-a luat zborul un avion „IL-14" care, din cauza timpului nefavorabil, nu a putut ateriza, așa încît a aruncat doar alimente pentru sinistrați. A doua zi el a reușit să aterizeze în vecinătatea stațiunii, luînd la bord pe toți pasagerii avionului „LI-2".

Silviu PODINA

Un omagiu britanic adus artei poporului român

(Urmare din pag. I)

Pentru publicul englez este o fericită ocazie de a cunoaște asemenea comori de artă din trecutul poporului român. Personal sînt un mare admirator al creației românești în pictură și apreciez faptul că valorile sale de bază se trag din surse folclorice". Miercuri la prinz expoziția a fost vizitată de arhiepiscopul de Canterbury, dr. Michael Ramsey. D-sa a declarat că este impresionat de vechimea, măiestria și valoarea artistică a exponatelor, adăugînd: „Sînt încîntat că am avut prilejul să vizitez o asemenea expoziție, cu adevărat fascinantă. Dv. aveți o țară bogată în asemenea comori de artă veche".

În presa britanică, expoziția de artă veche românească este semnalată ca un important eveniment cultural. Postul de televiziune B.B.C. 2 a anunțat deschiderea expoziției, transmițînd imagini filmate însoțite de comentarii explicative. În cursul emisiunii au fost subliniate trăsăturile specific românești ale operelor de artă expuse. În pagina sa culturală, ziarul „Times" publică o cronică și reproduce un fragment de tapiserie. Autorul face o prezentare a vechii arte românești, referindu-se pe scurt la evoluția acesteia de-a lungul secolelor și subliniind particularitățile ei de concepție și exprimare, în comparație cu arta altor popoare din această regiune a Europei.

În emisiunea de ieri seară, agenția Reuter notează: „Expoziția, care cuprinde aproximativ 70 de exponate, face parte dintr-un program de schimburi culturale. Ea este aranjată cu gust și dă posibilitate publicului să urmărească evoluția artei medievale românești în cele trei provincii istorice — Transilvania, Valahia și Moldavia".

■ **ATENA.** Miercuri după-amiază, parlamentul grec a votat un proiect de lege guvernamental privind problema deținuților politici în Grecia. Pedeapsa cu moartea și detenția pe viață au fost comutate la 20 de ani închisoare. Partidele Uniunea de centru și E.D.A., deși au votat pentru adoptarea proiectului de lege guvernamental, au declarat că măsura este incompletă și că numai abolirea completă a legii va reglementa definitiv această problemă.

■ **SOFIA.** Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri, a vizitat o expoziție de mobilă deschisă recent la Sofia, la care, alături de exponatele întreprinderilor de stat bulgare, sînt prezentate și exponate din R.F.G., Austria și Italia.

■ **MANILA.** Luînd cuvîntul la sesiunea comună a Senatului și a Camerei Reprezentanților, președintele Filipinelor, Ferdinand Marcos, a declarat că în prezent țara sa se află „într-o criză fără precedent". El a arătat, totodată, că în ultimul timp în țară au luat o deosebită amploare criminalitatea, contrabanda și corupția în rîndul aparatului de stat.

■ **VARȘOVIA.** La Varșovia a avut loc prima ședință din acest an a Prezidiului Academiei Polone de Științe în noua sa componență. A fost analizat programul de activitate al conducerii Academiei și, potrivit hotărîrii prezidiului, a fost creat un nou organ al Academiei — Comitetul pentru problemele cercetării și folosirii în scopuri pașnice a spațiului cosmic, care își va desfășura activitatea pe lîngă prezidiul Academiei.

■ **BONN.** La tribunalul federal constituțional din Karlsruhe a început marți procesul intentat de revista hamburgheză „Der Spiegel" procuraturii și poliției vest-germane. În plîngerea adresată tribunalului, revista relevă că în octombrie 1962 poliția vest-germană a făcut descinderi la sediul redacției sale pe motivul că a publicat o serie de articole cu privire la manevrele militare ale trupelor N.A.T.O. Examinarea cazului „Der Spiegel" — respectiv plîngerea revistei menționate împotriva samavolniciei poliției — a fost tergiversată vreme de peste trei ani.

■ **LONDRA.** În nordul Angliei bîntuie de 24 de ore o boală misterioasă asemănătoare gripei, datorată unui virus pe care medicii se străduiesc să-l identifice. Pînă în prezent au fost atinși de boală 30 000 de elevi ai școlilor din regiune și numărul bolnavilor crește în continuare.

Ploile abundente care au căzut în Spania au provocat mari inundații. În fotografie: **pe o stradă dintr-o suburbie a Madridului**

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii